

Návrh koncepce Integrovaného systému kariérového poradenství

Autorský kolektiv pod vedením
Jiřího Strádala

Praha 2013

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

OBSAH

1. Cíl	1
2. Vymezení cílových skupin	1
3. Vymezení požadovaných funkcí a vlastností IS kariérového poradenství	2
4. Návrh obsahu Integrovaného systému kariérového poradenství	4
4.1 Vzdělávání pro kariérové rozhodování a svět práce	4
4.1.1 Cíle vzdělávání	4
4.1.2 Obsah vzdělávání	5
4.1.3 Metody vzdělávání	7
4.2 Obsah služeb kariérového poradenství	8
4.2.1 Kariérové poradenství ve škole (ZŠ, SŠ a VOŠ)	8
4.2.2 Poradenství školního psychologa	10
4.2.3 Poradenství v pedagogicko-psychologické poradně	11
4.2.4 Kariérové poradenství v IPS Úřadu práce ČR	11
4.2.5 Kariérové poradenství v Informačních centrech pro mládež	12
4.2.6 Kariérové poradenství Centra kariérového poradenství NÚV	12
4.2.7 Kariérové poradenství na vysoké škole	13
4.2.8 Kariérové poradenství o studiu a stipendiích v zahraničí	13
4.2.9 Služby kariérového poradenství poskytované dalšími subjekty	13
4.2.10 Veřejné internetové zdroje	13
4.3 Služby z hlediska členění informace – diagnostika - poradenství	14
4.4 Možnosti využívání služeb základními cílovými skupinami	16
4.4.1 Možnosti využívání služeb žáky a studenty	16
4.4.2 Možnosti využívání služeb dospělými klienty	18
4.5 Návaznost kariérového poradenství ve škole na vzdělávání	19
4.6 Návaznost kariér. poradenství zaměřeného na formální a neformální vzdělávání	20
4.6.1 Návaznost z hlediska potřeb klienta	20
4.6.2 Návaznost z hlediska využití potenciálu školy	21
4.7 Součinnost jednotlivých služeb kariérového poradenství	22
5. Návrh modelu centrální podpory služeb kariérového poradenství	22
5.1 Vymezení oblastí centrální podpory	22
5.2 Obecný model fungování centrální podpory	24
5.3 Obsah a způsob realizace centrální podpory	27
5.4 Návrh specifikace činností analyticko-metodického pracoviště	30
5.5 Personální ukotvení pozic kariérových poradců	31
6. Scénáře budoucího rozvoje řízení a podpory kariérového poradenství	32
6.1 Scénář A	32
6.2 Scénář B	32
6.3 Scénář C	33
6.4 Scénář D	34
7. Závěry – „Desatero“ IS kariérového poradenství	35
Seznam používaných zkratk	38

Projekt je financován Evropským sociálním fondem a rozpočtem České republiky.

Návrh koncepce Integrovaného systému kariérového poradenství

Autorský kolektiv pod vedením Jiřího Strádala

Vydal Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků, Praha 2013

Korektura: oddělení pro informační a publikační činnost

1. Cíl

Cílem je navrhnout koncepci Integrovaného systému kariérového poradenství (ISKP) pro vymezené cílové skupiny klientů, tak aby systém:

- nabízel klientům poradenské služby a informace uspokojující jejich skutečné potřeby a zohledňující nejširší spektrum přístupů k volbě kariérové dráhy;
- propojoval aktivity subjektů resortů školství a zaměstnanosti na centrální i regionální úrovni, aby efektivně využívaly svého potenciálu a aby na sebe navazovaly a doplňovaly se.

Integrovaným systémem kariérového poradenství se pro účely tohoto návrhu chápe komplex služeb a dalších činností využitelných pro podporu rozhodování vymezených cílových skupin o jejich vzdělávací a profesní dráze.

ISKP tedy nezahrnuje jen samotné poradenství, ale i další služby, nástroje, zdroje i vzdělávání, které mohou sloužit výše uvedené podpoře. Jejich účelné zapojení do systému je snahou předkládaného návrhu.

2. Vymezení cílových skupin

S ohledem na cílové skupiny OPVK je pro účely studie z celkového okruhu aktérů kariérového poradenství vymezen následující soubor cílových skupin:

Jednotlivci

- ❖ Potenciální zájemci o formální vzdělávání (vlastní klienti kariérového poradenství)
  - Žáci základní školy
  - Žáci střední školy
  - Studenti vyšší odborné školy
  - Studenti vysoké školy
  - Žáci, kteří předčasně ukončili středoškolské vzdělávání nebo ho chtějí změnit
  - Dospělí, kteří chtějí změnit nebo zvýšit svou kvalifikaci prostřednictvím formálního vzdělávání
- ❖ Poradci poskytující poradenství potenciálním zájemcům o formální vzdělávání
  - Výchovní poradci na základních a středních školách
  - Školní psychologové
  - Další pracovníci školních poradenských pracovišť
  - Poradci pedagogicko-psychologických poraden
  - Poradci dalších subjektů resortu školství poskytujících kariérové poradenství
  - Vysokoškolští poradci
  - Poradci Úřadu práce ČR, zejména v Informačním a poradenském středisku pro volbu a změnu povolání (dále jen IPS ÚP ČR)
  - Soukromí poradci z komerčního a neziskového sektoru
- ❖ Učitelé
  - Třídní učitelé základních a středních škol
  - Učitelé témat Člověk a svět práce a Úvod do světa práce
- ❖ Rodinní příslušníci potenciálních zájemců o formální vzdělávání
  - Rodiče žáků základních a středních škol
  - Rodinní příslušníci dospělých zájemců o formální vzdělávání

Instituce

- ❖ Instituce poskytující poradenství potenciálním zájemcům o formální vzdělávání
  - Základní školy (a další školy zajišťující povinnou školní docházku)
  - Střední školy
  - Pedagogicko-psychologické poradny
  - Centrum kariérového poradenství NÚV
  - Informační centra pro mládež
  - Speciálně pedagogická centra
  - Úřad práce ČR
  - Soukromé komerční a neziskové poradenské instituce
- ❖ Instituce poskytující podporu všem výše uvedeným cílovým skupinám
  - Centrální orgány (MŠMT a MPSV)
  - Úřad práce ČR
  - Národní ústav pro vzdělávání
  - Firmy produkující informační zdroje a další nástroje pro kariérové poradenství

Tyto cílové skupiny byly vymezeny s ohledem na zmíněné zaměření OPVK na formální vzdělávání. Reálnou poradenskou praxi však určují problémy a potřeby klienta a jejich řešení nelze ani u těchto cílových skupin vždy hledat jen v oblasti formálního vzdělávání. Proto se při vymezování navrhovaných služeb a činností v dalším textu v některých případech pracuje i s dalšími oblastmi kariérové dráhy vedle formálního vzdělávání – s neformálním vzděláváním a s trhem práce. Ovšem pouze jako s neoddělitelným doplňkem.

3. Vymezení požadovaných funkcí a vlastností integrovaného systému kariérového poradenství

Integrovaný systém kariérového poradenství je komplexem navzájem se doplňujících a na sebe navazujících služeb kariérového poradenství. Všechny subjekty tvořící tento systém poskytují služby kariérového poradenství, ty ale mají u každého subjektu jiný obsah.

Integrovaný systém kariérového poradenství by měl být:

- klientsky orientovaný (systém se odvíjí od potřeb klientů);
- všeobecně dostupný;
- ekonomicky efektivní (maximální využívání existujících zdrojů a služeb, včetně směřování k jejich synergii);
- dlouhodobě udržitelný a stabilní (minimální závislost na politickém a ekonomickém vývoji).

Integrovaný systém kariérového poradenství by měl zahrnovat nejen poradenství zaměřené na řešení problémů klienta, ale i preventivní působení na klienta, které ho vybaví kompetencemi pro řešení problémů na kariérové dráze.

Z těchto základních požadavků vyplývají následující funkce a vlastnosti, které by Integrovaný systém kariérového poradenství zaměřený na vymezené cílové skupiny (dále ISKP) měl mít:

- Poradenské služby a nabídka informací vycházejí z empiricky zjišťovaných potřeb klientů.
- Poradenské služby mají takovou strukturu, která umožňuje klientovi nekomplikovaný postup od základních služeb až ke službám výrazně specifického charakteru.

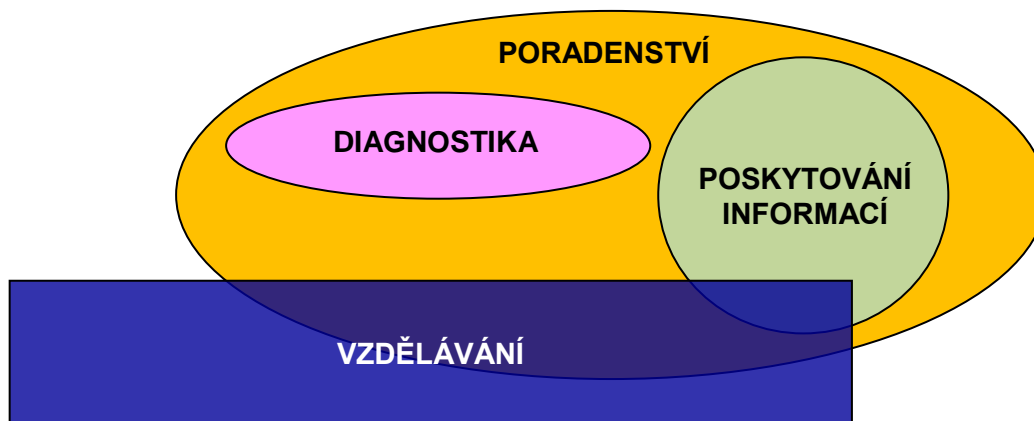
- Poradenské služby a nabídka informací probíhají na třech základních úrovních ISKP, kterými jsou:
  - škola;
  - region (informační a poradenská střediska (IPS ÚP ČR), pedagogicko-psychologické poradny (PPP), Informační centra pro mládež (ICM), nestátní neziskové organizace (NNO), soukromé poradenské firmy);
  - centrum (instituce s celostátní působností, např. organizace řízené ministerstvy, internet).
- Poradenské služby jsou nastavené tak, že co největšímu počtu klientů poskytují nejžádanější základní služby a informace co nejbližší místu jejich bydliště.
- Poradenské služby jsou nastavené tak, že nejžádanější základní služby poskytují co nejbližší místu bydliště i specifickým znevýhodněným skupinám klientů.
- Poradenské služby jsou provázány se systematickým vzděláváním žáků v základních a středních školách směřujícím k získávání kompetencí pro kariérové rozhodování a pro využívání služeb a informací kariérového poradenství.
- Poradenské služby a nabídka informací poskytované jednotlivými subjekty maximálně využívají odborné a informační zázemí těchto subjektů.
- Internet je vnímán jako efektivní prostředek informační podpory kariérového poradenství a je maximálně využíván.
- Centrálně zajišťovaná nabídka kariérových informací maximálně využívá existujících kvalitních relevantních zdrojů, včetně zdrojů ze soukromé a neziskové sféry.
- Centrální podpora poskytovatelům služeb a informací kariérového poradenství probíhá v informační, vzdělávací a metodické rovině.
- Centrální podpora poskytovatelům služeb a informací kariérového poradenství maximálně využívá odborné a informační zázemí příslušných centrálních institucí.
- Centrální podpora poskytovatelům služeb a informací kariérového poradenství probíhá koordinovaně s cílem využít nejkvalitnější zdroje a eliminovat duplicitu.
- Součástí centrální podpory je i osvěta a propagace kariérového poradenství a jeho prosazování mezi priority příslušných resortů.

Poskytovatelé služeb kariérového poradenství v rámci ISKP by měli dodržovat určitý všeobecně uznávaný etický kodex. Jeho obsah není součástí návrhu koncepce ISKP, ale měl by být vytvořen – např. v rámci Národního poradenského fóra. Bylo by pak na jednotlivých profesních svazech sdružujících poskytovatele různých služeb kariérového poradenství, zda jej přijmou.

Činnosti v rámci ISKP směřující k jeho klientům lze členit následovně:

- Vzdělávání. Žák (student) si osvojuje kompetence k tomu, aby dostupné poradenství a informační zdroje dokázal efektivně využívat a podle nich se rozhodovat a plánovat svou kariérovou dráhu. I když nejde přímo o služby kariérového poradenství, jedná se o nedílnou a velmi významnou součást ISKP.
- Poskytování informací. Klient dostává jen nabídku informací. Poradce mu buď podá konkrétní informace na základě jeho dotazu, nebo mu doporučí určité informační zdroje.
- Diagnostika. Poradce (případně jiný specialista) identifikuje vstupní charakteristiky klienta (zájmy, předpoklady, limity). Využívá přitom různé diagnostické metody a prostředky (rozhovor, zájmové dotazníky, osobnostní testy, výkonové testy, projekční metody aj.).

- Komplexní poradenství (dále poradenství). Poradce poskytuje klientovi komplexní poradenskou pomoc v návaznosti na jeho konkrétní situaci a potřeby. Součástí přitom je, v míře a úrovni odpovídající situaci a potřebám klienta, i diagnostika a poskytování informací. Zvláštní formou poradenství je skupinové poradenství.

Obsahem poradenství je předkládání možností tak, aby byly klientovi srozumitelné a on se na jejich základě mohl sám rozhodnout. Veškeré aktivity a výsledek poradenství vždy směřuje k tomu, aby se klient nakonec sám rozhodl. Proto by poradenství nemělo zahrnovat jen doporučení konkrétních profesních a vzdělávacích možností, ale mělo by obsahovat zejména jeho vedení při vlastním objevování a hodnocení těchto variantních řešení v celoživotní perspektivě.

4. Návrh obsahu integrovaného systému kariérového poradenství

4.1 Vzdělávání pro kariérové rozhodování a svět práce

4.1.1 Cíle vzdělávání

Cílem vzdělávání by mělo být vybavit žáka kompetencemi pro to, aby dostupné poradenství a informační zdroje dokázal efektivně využívat a podle nich se rozhodovat a plánovat svou kariérovou dráhu. Žák by měl získat takové kompetence:

- aby si uvědomil, které faktory z oblasti práce a vzdělávání by měl brát v úvahu, jakou jim má přisuzovat váhu, jak je má hodnotit, kde o nich nejlépe získá informace;
- aby si postupně uvědomoval také „sám sebe“ – své zájmy, schopnosti, vlastnosti, zdravotní a jiné handicap, aby se naučil rozeznávat své touhy, možnosti i hranice a aby se s nimi ztotožnil;
- aby dokázal tyto své touhy, možnosti a hranice srovnávat s faktory z oblasti práce a vzdělávání a nalézat mezi nimi souvislosti;
- aby měl základní orientaci ve světě práce a vzdělávání, včetně základních vstupních informací o trhu práce, aby věděl, jaká bývají úskalí trhu práce a s čím se v pracovním životě může setkávat;
- aby si při setkání s profesními a vzdělávacími možnostmi uměl vytvořit základní představu o nich, včetně možností dalšího rozvoje kariérové dráhy v příslušné oblasti;

- aby si uvědomoval význam vzdělání a zodpovědnost za vlastní život a byl motivován k sebevzdělávání, k aktivnímu pracovnímu životu, k úspěšné kariéře;
- aby se naučil pracovat s informacemi o vzdělávací nabídce formálního i dalšího vzdělávání, o požadavcích kvalifikací a povolání, o nabídce zaměstnání, včetně zahraničních příležitostí (EURES) získaných jak z dostupných zdrojů na internetu, tak od poradců během poradenství, a využívat je k zodpovědnému rozhodování;
- aby zvládal činnosti spojené se vstupem na trh práce, tj. zejména přípravu životopisu, komunikaci se zaměstnavateli, chování u výběrových pohovorů (netýká se základních škol).

4.1.2 Obsah vzdělávání

Vzdělávání k získání výše uvedených kompetencí je možné rozdělit do několika okruhů, které však ve skutečnosti nejsou oddělené, vzájemně se prolínají, na sebe navazují a doplňují se.

Vzdělávání k sebepoznávání

Žák by měl být veden k vědomí, že každý člověk má v sobě nadání i předpoklady k určitému druhu práce a ty je užitečné v sobě rozpoznat. Tyto charakteristické rysy osobnosti je možné rozdělit do několika základních kategorií, např. takto:

- osobní zájmy, koníčky, zvýšený zájem o některý vyučovací předmět apod.;
- schopnosti (např. zručnost, pohotovost, umění jednat s lidmi apod.);
- vlastnosti (např. trpělivost, obětavost, ukázněnost, resp. jejich protiklady);
- fyzické a zdravotní předpoklady (např. fyzická zdatnost, fyzická síla, resp. jejich protiklady, dále různé zdravotní obtíže, např. krátkozrakost, alergie, epilepsie).

Žák by měl být veden k tomu, aby byl schopný uvědomit si a posoudit své předpoklady, stejně tak jako svá omezení, aniž by se takového hodnocení obával.

Vzdělávání pro orientaci ve světě práce

Žákovi je třeba vysvětlit, že práci lze charakterizovat mnohými hledisky, resp. mnoha faktory:

- charakter pracovní činnosti (např. montování, opravy, pěstování, konstruování, plánování, řízení, prodej, vyjednávání);
- pracovní prostředky (např. stroje, dopravní prostředky, ruční nástroje, počítač);
- předmět (objekt) práce (např. kovy, dřevo, textil, chemikálie, stavby, příroda, informace, dokumenty, památky, pacienti, žáci);
- pracovní prostředí (např. kancelář, laboratoř, dílna, obchod, banka, nemocnice, škola);
- další faktory, jako mzdové podmínky, možnosti kariéry, podnikání, pracovní doby, pracovního oděvu, pracovního kolektivu i možnosti cestování.

Žákům by také mělo být prezentováno, že každá práce vede ve svém důsledku k určitým cílům, kterými jsou především výrobky i služby, a že mnohé z nich vznikají velmi složitým a náročným procesem lidské práce, na němž se podílí řada povolání.

Vyučující by mohl k výuce využít příklady z práce rodičů a dalších známých osob.

Žáky je třeba vést k tomu, aby se snažili (s případnou pomocí učitele, resp. poradce) srovnávat tyto faktory práce se svými předpoklady. Na konkrétních příkladech faktorů práce

by měli žáci hledat souvislosti s charakteristickými rysy osobnosti. Např. která schopnost je důležitá pro určitý druh práce, která negativní vlastnost může být určité práci na závalu

Žáci by se měli orientovat v základním rozdělení hospodářských sektorů a odvětví i v tom, která odvětví dominují nebo budou v budoucnu převládat v jejich regionu. Zde by měly sehrát nezastupitelnou roli návštěvy v úřadu práce.

Středoškolská varianta tohoto vzdělávání by měla být zaměřená především na příklady z oblasti uplatnění absolventů příslušného oboru vzdělání, zejména z příslušného regionu (vhodné je spojení s exkurzí či podnikovou praxí). Přitom by se mělo ukázat, že obor vzdělání většinou umožňuje uplatnění pro víc druhů činností (např. konstruovat, navrhovat technologické postupy výroby, montovat, opravovat, či jen obsluhovat), obdobně určitý charakter činnosti (např. prodej) může nabízet různé předměty (objekty) práce (např. potraviny, textil, stavebniny, auta). Žáci by měli být motivováni k tomu, aby přemýšleli, jakou důležitost pro ně jednotlivé faktory mají, co by chtěli či nechtěli dělat.

Vzdělávání pro orientaci ve vzdělávací nabídce

Žákům by měl být zdůrazněn význam vzdělání jako pracovně i životně významné investice, aby nechápal vzdělání jako nutné zlo, ale jako něco, co se mu v životě bohatě vrátí.

Vhodnou pomůckou může být statistika nezaměstnanosti, z které jednoznačně vyplývá, že čím nižší je vzdělání, tím výrazně vyšší je nezaměstnanost. Obdobnou funkci může splnit i statistika mezd, která ukazuje závislost příjmů na stupni vzdělání.

Žáci by měli být seznámeni se strukturou české vzdělávací soustavy, s jejím vertikálním členěním (stupně vzdělání), s jejím horizontálním členěním (skupiny oborů, obory vzdělání, studijní programy), s formami vzdělávání, s druhy škol a vzdělávacích institucí. Měli by vědět, jaké informace se o příslušném vzdělávání mohou dovědět z kódu oboru vzdělání.

Žákům je třeba vysvětlit, že vzdělávací nabídku lze charakterizovat různými hledisky, resp. různými faktory:

- obsah a náročnost studia;
- přijímací požadavky;
- možnosti absolventů;
- další faktory (vzdálenost, možnosti ubytování, případné školné aj.).

Žáky je třeba naučit srovnávat tyto faktory se svým zájmovým zaměřením, předpoklady a dalšími možnostmi. Na konkrétních příkladech těchto faktorů by měli žáci hledat souvislosti s charakteristickými rysy osobnosti.

Žáci by také měli pochopit, že vzdělání získané ve škole nevystačí na celý život a jak důležité je celoživotní učení.

Vzdělávání pro práci s informacemi

Žáci by měli být vedeni k tomu, aby před rozhodováním efektivním způsobem využívali informace, aby uměli řešit problémy:

- Které informace jsou důležité?
- Kde je možné tyto informace získat?
- Jak tyto informace hodnotit?

Je třeba vést žáky k tomu, že informace včetně kvalifikovaných rad poradců jsou pro ně sice nesmírně důležité, ale rozhodnutí za ně neudělají. To musí učinit sami, na základě posouzení všech informací, jejich porovnání s vlastními zájmy, schopnostmi, vlastnostmi, zdravotním stavem (tedy s charakteristickými rysy osobnosti).

Měli by být schopní dávat jednotlivým profesním informacím určité priority, tzn. uvědomit si, který faktor je pro ně důležitý více a který méně.

Je velmi pravděpodobné, že první setkání s profesními informacemi nepovede k žádnému rozhodování, ale poslouží jen k základní orientaci a ke konkretizaci otázek vedoucích k dalším informacím. Vše tak přeroste v proces, který postupně v kombinaci s poskytováním poradenství vyústí v rozhodnutí o další vzdělávací a profesní dráze.

Pro středoškolské vzdělávání jsou dále vhodné další okruhy:

Vzdělávání pro sebe prezentaci na trhu práce

Žáci by se měli umět prezentovat zaměstnavatelům, psát motivační dopis, životopis, reagovat na otázky u výběrových řízení.

Vzdělávání pro základní orientaci v právech a povinnostech zaměstnanců

Žáci by se měli umět orientovat v zákoníku práce, znát základní aspekty pracovní smlouvy, mzdy a odvodů, odpovědnosti za způsobené škody, ukončení pracovního poměru.

Vzdělávání pro základní orientaci v problematice soukromého podnikání

Žáci by si měli uvědomit rozdíly mezi zaměstnaneckým poměrem a soukromým podnikáním, výhody a rizika podnikání, předpoklady pro úspěch v podnikání, formy podnikání, povinnosti podnikatele.

4.1.3 Metody vzdělávání

Součástí metod vzdělávání by mělo být především následující:

- motivování k přemýšlení o otázkách svého budoucího života, nejen na začátku, ale v celém průběhu vzdělávání;
- propojování témat profesní a vzdělávací dráhy a kariérového rozhodování s širšími souvisejícími tématy, která mohou být pro mládež zajímavá;
- osvojování potřebných znalostí a kompetencí vlastním přemýšlením, objevováním a prací s informačními zdroji;
- vedení žáků k uvědomování si toho, které faktory a kritéria kariérového i životního rozhodování pro ně jsou nebo by mohly být důležité;
- využití práce s kariérovými informacemi ke zdokonalování se při práci s informacemi obecně.

Těžiště metod by mělo být především:

- v práci s informacemi, především ve využívání nástroje ISA+ na www.infoabsolvent.cz (metodika bude jedním z výstupů projektu);
- v kombinaci s poradenskými službami ve škole i v IPS Úřadu práce ČR, případně s exkurzemi do firem;
- ve zpracovávání pracovních listů, jak samotnými žáky, tak společně s rodiči, s návaznými diskusemi.

Pracovní listy by měly každému žákovi postupně naplňovat určitý postupně vytvářený „zásobník“ pro portfolio postupně získávaných názorů, objevů, informací, znalostí. Společně s dalšími metodami (práce s informacemi, kombinace s poradenskými službami, návazné diskuse) by měly přispívat k získávání a osvojování kompetencí.

Pracovní listy by proto měly tvořit systém postupně navazujících kroků využívajících informační zdroje, poradenství, diskuse a vlastní přemýšlení ke stále hlubšímu pronikání do problematiky kariérového rozhodování. Způsob, míra a rozsah tohoto pronikání by měly vycházet z druhu školy (žák ZŠ / žák oboru s výučním listem, žák maturitního oboru atd.) i z případných dalších specifik žáka.

Vzdělávání pro kariérové rozhodování a svět práce by mělo prolínat výukou v celém spektru vyučovacích předmětů. Tato forma s sebou ovšem přináší riziko, že se téma stane jen okrajovou záležitostí, na kterou nezbude čas nebo se ve výuce jen formálně zmíní. Do budoucna by se proto mělo zvážit, zda by nebylo možné alespoň na základních školách zavést k tomuto účelu vyučovací předmět, zřejmě s jistou mírou volitelnosti. Tomu by ovšem musela předcházet určitá pilotáž. Případné zavedení takového vyučovacím předmětu ale nic nemění na potřebě integrace přípravy pro kariérové rozhodování i do ostatních vyučovacích předmětů.

Ať již bude forma začlenění tématu jakákoliv, je k němu nutná příprava učitelů na pedagogických fakultách (viz kapitola 5.5).

4.2 Obsah služeb kariérového poradenství

Model vymezuje služby pro vybrané cílové skupiny, které by měly být za každých okolností garantovány státem. Klientům ovšem zůstane možnost využívat i jiné služby, např. poskytované soukromou sférou.

Model se maximálně snaží využívat stávající síť institucí a jejich potenciál, tak aby každý subjekt poskytoval služby, které odpovídají jeho zaměření a pro které má právě on zdroje a kapacity. Což neznamená, že nemůže poskytovat služby přesahující vymezený rámec.

Žádný poradce poskytující kariérové poradenství by neměl odmítnout klienta, i když jeho potřeby nespádají do obsahu služeb příslušného subjektu. Pokud mu poradce sám nemůže poskytnout potřebnou poradenskou, informační nebo diagnostickou podporu, měl by mu dát informaci, který subjekt mu tuto podporu může poskytnout.

4.2.1 Kariérové poradenství ve škole (ZŠ, SŠ a VOŠ)

Škola musí mít v kariérovém poradenství klíčovou roli. Pro žáky představuje první linii kariérového poradenství spojenou s kariérovým vzděláváním. Mělo by se jednat o základní kariérové poradenství, které bude moci ve škole využít každý žák. Z toho vyplývá jeho náplň:

- vedení rozhovorů se žáky vedoucí k objevování jejich zájmů, preferencí, předpokladů;
- společné hledání se žákem vhodných směrů vzdělávací a profesní orientace a jim odpovídajících variant oborů vzdělání a škol, které tyto obory vyučují;
- informování žáka o přibližných šancích na přijetí, u škol z nejbližšího okolí také o případných specifikách jejich vzdělávací nabídky;
- poskytování rámcových informací o možnostech dalšího studia navazujících na jednotlivé směry a stupně vzdělávání;
- poskytování rámcových informací o možnostech uplatnění navazujících na jednotlivé směry a stupně vzdělávání (analýzy trhu práce, zejména s ohledem na regionální specifika);
- doporučování vhodných informačních zdrojů a vhodných poradenských subjektů v návaznosti na žákovu situaci a poradenské potřeby, včetně zdrojů a subjektů zaměřujících se další vzdělávání a vstup na trh práce a včetně Národní soustavy kvalifikací;

- využívání relevantních informačních zdrojů a jednoduchého dotazníku zájmů (vysvětlení práce s daty a objasnění informační hodnoty různých informačních zdrojů);
- pomoc při podávání přihlášek na školy a při komunikaci s nimi;
- příprava na vstup na trh práce (příprava na pracovní pohovor, pomoc, konzultace u zpracování CV);
- využívání systému EURES pro profesní příležitosti v zahraničí;
- komunikace s rodiči, včetně skupinového poradenství pro žáky a rodiče;
- podpora žákům ohroženým předčasným ukončením studia;
- poradenství pro osoby mimo školu – např. poskytování poradenství zájemcům o studium ve škole nebo bývalým žákům školy s nedokončeným vzděláním.

Jako hlavní podpůrný nástroj pro kariérové poradenství ve škole je nejvhodnější informační systém ISA+ na www.infoabsolvent.cz, vyvíjený a aktualizovaný v rámci projektu VIP Kariéra II – KP. S ním lze dobře realizovat téměř všechny výše uvedené činnosti.

Kariérové poradenství ve škole je třeba odlišit od výchovného poradenství, které má ve svém legislativním popisu určité činnosti kariérového poradenství, ale jen některé a poměrně nahodilé. **Kariérové poradenství ve škole by mělo být svébytným uceleným okruhem činností.**

Kariérové poradenství ve škole by mělo mít svého hlavního představitele a koordinátora v osobě „hlavního“ kariérového poradce. Škola podle svých podmínek a personálního obsazení tuto roli svěřit určitému pracovníkovi (např. výchovný poradce, zástupce ředitele, školní psycholog, učitel, který se danou problematikou z vlastní iniciativy zabývá, učitel tématu Člověk a svět práce aj., učitel odborné praxe).

Kariérové poradenství ve škole (ve výše stanoveném obsahu) však nemůže být vykonáváno jen tímto jediným pracovníkem. Posláním školy je připravit mladého člověka pro život, a tedy i pro jeho kariérovou dráhu. Kariérové poradenství ve škole by proto mělo být provázáno se vzděláváním pro kariérové rozhodování a trh práce (viz kap. 4.1), které by zase mělo být provázáno s celou vzdělávací činností školy, ve vazbě na obsah vyučovacích předmětů, žáci by se měli dozvídat, k čemu jim v budoucí praxi budou získané znalosti a dovednosti. K tomu je vhodné posílení emocionální složky ve vzdělávání, např. formou zážitků z besedy s podnikatelem nebo úspěšným absolventem školy, příkladů úspěšných známých osobností).

V tomto pojetí kariérového poradenství by měli mít své role, podle náplně svých předmětů, všichni učitelé. Jejich zapojování do kariérového poradenství (i do vzdělávání tématu Člověk a svět práce) by mělo být součástí plánování a řízení činnosti školy a mělo by mít svého koordinátora.

Kariérové poradenství ve škole však nestačí vést jenom směrem k žákům, ale mělo by směřovat i k rodičům. Mělo by rodiče motivovat k rozumnému přístupu při podpoře dětí při vzdělávací a profesní volbě a pomoci jim také při úvahách o optimální podobě této volby. V tom by měl mít důležitou roli třídní učitel.

Třídní učitel by ovšem měl mít důležitou roli i při vlastním kariérovém poradenství pro žáky, protože je ze všech učitelů zná zpravidla nejlíp.

Výše uvedený hlavní představitel a koordinátor kariérového poradenství („hlavní“ kariérový poradce) ve škole by měl zajišťovat fungování celého popsaného komplexu činností. To znamená, že kromě vlastní poradenské činnosti by měl zajišťovat i koordinaci a metodické vedení tohoto komplexu činností, které zahrnuje zejména:

- metodické vedení a plánování činnosti týmu zajišťujícího ve škole kariérové poradenství;

- metodickou a informační podporu učitelů při realizaci tématu Člověk a svět práce, včetně zařazování do jednotlivých vyučovacích předmětů;
- metodickou a informační podporu třídních učitelů v problémech volby dalšího studia;
- koordinaci provázanosti kariérového poradenství a výuky tématu Člověk a svět práce ve spolupráci;
- komunikaci s dalšími poradenskými subjekty (IPS ÚP ČR, ICM) za účelem možnosti využívání jejich služeb žáky školy. K tomu je nutné, aby koordinátor kariérového poradenství ve škole vytvořil a udržoval síť potřebných kontaktů;
- zajišťování skupinových návštěv IPS ÚP ČR a exkurzí ve firmách, i obráceně návštěv zástupců firem, profesních svazů, úspěšných absolventů apod. ve škole; k tomu je nutné, aby koordinátor kariérového poradenství ve škole vytvořil a udržoval síť potřebných kontaktů;
- komunikaci s rodiči o problémech volby dalšího studia;
- zajišťování propagace služeb kariérového poradenství ve škole.

Pro tyto koordinačně metodické činnosti by měla vzniknout metodika. Pro jejich vykonávání i pro vlastní poradenskou činnost by měl mít výše popsany „hlavní“ kariérový poradce ve škole odpovídající časovou kapacitu, tzn., že by měl mít sníženou vyučovací povinnost o odpovídající počet hodin (podle velikosti školy). Stávající snížení vyučovací povinnosti výchovného poradce o 1–3 hodiny (podle velikosti školy) je pro tyto činnosti nedostačující a mělo by dojít legislativní cestou k jejímu navýšení, tak aby každý žák měl možnost využít alespoň tři hodiny individuálního kariérového poradenství v předposledním i posledním ročníku.

Ve školách, kde fungují školní poradenská pracoviště, by měla být výchozí platformou pro uvedený komplex činností kariérového poradenství právě tato pracoviště.

„Hlavní“ kariérový poradce ve škole by k tomu měl mít odpovídající kvalifikaci, týkající se nejen provádění vlastního kariérového poradenství, ale i znalostí celého systému poradenských služeb na celostátní i regionální úrovni. Potřebná kvalifikace by měla mít svou formální podobu v jedné z následujících alternativ:

- studijní program VŠ nebo obor vzdělání VOŠ zaměřený na kariérové poradenství;
- profesní kvalifikace pro kariérové poradce podle zákona č. 179/2006 Sb., o uznávání výsledků dalšího vzdělávání.

V rámci dalšího vzdělávání je možné doporučit e-learningové vzdělání eKariera.

Uvedené požadavky na minimální počet hodin individuálního kariérového poradenství na jednoho žáka v předposledním a posledním ročníku ZŠ, SŠ (VOŠ) a na kvalifikaci kariérového poradce by měly být stanoveny legislativně, stejně jako standard činností, které by každá škola v oblasti kariérového poradenství měla realizovat, včetně jejich návaznosti na vzdělávání.

Pro metodicko-koordinační činnost kariérového poradenství ve škole by měla vzniknout metodika.

4.2.2 Poradenství školního psychologa

Školní psycholog není kariérovým poradcem, ale jeho poradenství by mělo rozšířit základní služby kariérového poradenství ve škole o specializované psychologické služby.

Lze předpokládat, že služby školního psychologa využije jen velmi malý podíl žáků, především žáci se studijními problémy, talentovaní žáci, zcela nerozhodní žáci apod. I tito žáci však patří do okruhu uživatelů Integrovaného systému kariérového poradenství ve

smyslu jeho definice v kapitole 1. Cíl. Proto je i tyto relativně řídké využívané psychologické služby třeba považovat za součást ISKP.

Vzhledem k tomu se nemusí jednat o významný časový rozsah těchto služeb. V ideálním případě každá škola by měla mít smlouvu se školním psychologem, který v určitý dohodnutý čas bude na škole k dispozici.

Jeho náplní by mělo být zejména:

- vedení rozhovorů se žáky vedoucí k objevování jejich zájmů, preferencí, předpokladů a k celkovému reálnému sebehodnocení;
- společné hledání se žákem vhodných směrů vzdělávací a profesní orientace;
- citlivé vedení žáka k objektivnímu přemýšlení o cílech, představách a očekáváních;
- aplikace diagnostických testů k identifikaci studijních a profesních předpokladů.

4.2.3 Poradenství v pedagogicko-psychologické poradně

Služby kariérového poradenství v pedagogicko-psychologické poradně by měly být především službami pro žáky škol, kteří neměli k dispozici poradenství školního psychologa.

Jejich zapojení do modelu kariérového poradenství je tedy smysluplné pro žáky škol, které nedisponují školním psychologem. Nedokážou ho ovšem plně nahradit, protože z uvedených činností školního psychologa vesměs poskytují pouze poslední z nich, tj. aplikaci diagnostických testů k identifikaci studijních a profesních předpokladů.

4.2.4 Kariérové poradenství v IPS Úřadu práce ČR

Poradenské služby Úřadu práce ČR byly v posledním období v důsledku úsporných opatření zredukovány na minimum. IPS ÚP ČR sice zůstala zachována v krajských pobočkách i ve většině kontaktních míst nacházejících se v bývalých okresních městech, ale kapacitně byla oslabena. To se samozřejmě projevuje v možnostech poskytovat celé spektrum služeb, pro které byla IPS ÚP ČR zřízena.

V současné době je však už omezování poradenských služeb v Úřadu práce ČR zastaveno, naopak MPSV začíná poradenství zařazovat mezi důležité aktivity resortu. Lze tedy předpokládat, že kariérové poradenství v IPS ÚP ČR bude nadále fungovat a že splní svou nezastupitelnou roli v ISKP.

IPS Úřadu práce ČR reprezentuje mezi poradenskými subjekty zástupce světa práce, zvláště pak v příslušném regionu. V tomto směru je jeho role, resp. role Úřadu práce ČR v kariérovém poradenství nezastupitelná a měla by se udržet i v případě, že by zužování agendy poboček Úřadu práce ČR pokračovalo i v budoucnu.

Kariérové poradenství IPS Úřadu práce ČR by mělo přispět k tomu, aby klientovo kariérové rozhodování zohledňovalo dimenzi profesního uplatnění a profesní dráhy.

Z toho vyplývá jeho náplň:

- vedení rozhovorů se žáky vedoucí k objevování jejich zájmů, preferencí, předpokladů;
- společné hledání se žákem vhodných směrů vzdělávací a profesní orientace;
- poskytování představ o tom, čím se vyznačuje práce v jednotlivých profesních oblastech a povoláních, jaké jsou požadavky na jejich vykonávání, včetně požadavků na vzdělání;
- poskytování podrobných informací o možnostech uplatnění navazujících na jednotlivé směry a stupně vzdělávání včetně scénářů další profesní a vzdělávací dráhy;

- poskytování informací o regionálním i celostátním trhu práce, o vývoji poptávky perspektivnosti jednotlivých povolání a profesních oblastí (interpretace statistických údajů, dat);
- poskytování informací o možnostech dalšího vzdělávání a získávání kvalifikací NSK;
- poskytování informací o trhu práce v EU prostřednictvím systému EURES;
- využívání relevantních informačních zdrojů a zájmových dotazníků ve vztahu k volbě profesní orientace a povolání.

Výhoda IPS ÚP ČR je také v jeho samoobslužné formě, kdy si klienti mohou sami v klidu prohlížet tištěné i elektronické informace, což je pro řadu z nich přijatelnější než přímý dialog s poradcem (ten je samozřejmě v IPS ÚP ČR možný také).

Z důvodu kompatibility informací, které žák využívá, by bylo vhodné, aby pracovníci IPS dokázali ve své poradenské práci používat systém ISA+ na www.infoabsolvent.cz, vyvíjený a aktualizovaný v Národním ústavu pro vzdělávání.

IPS ÚP ČR by mělo také poskytovat podporu kariérovému poradenství ve škole – informacemi z trhu práce v regionu, jednoduchými diagnostickými prostředky, nabídkou skupinového poradenství.

IPS ÚP ČR by mělo mít v kariérovém poradenství mj. „preventivní“ funkci, spočívající v osvětě především směrem k žákům ZŠ, aby o své profesní orientaci začali přemýšlet s dostatečným předstihem. Zde je vhodné provázání se vzděláváním tématu „Člověk a svět práce“.

Osvědčenou formou je skupinové poradenství, které by mělo být realizované v IPS ÚP ČR pro každou třídu nejméně jedenkrát, nejlépe v průběhu osmého ročníku. Na něj by měly v devátém ročníku již navázat návštěvy IPS ÚP ČR jednotlivými žáky nebo skupinkami žáků nebo žáky s rodiči s cílem vyhledávat konkrétní informace. V každém případě je třeba zajistit, aby IPS ÚP ČR navštívil každý žák alespoň jedenkrát.

Důležité je, aby když žák navštíví IPS ÚP ČR, měl už základní orientaci v cílech a souvislostech volby profesní a vzdělávací orientace.

Úřad práce ČR samozřejmě poskytuje poradenské služby širší klientele, než jen žákům škol. To se týká i služeb IPS ÚP ČR, které se nezaměřují jen na volbu povolání mládeže, ale i na změnu povolání dalších cílových skupin.

4.2.5 Kariérové poradenství v Informačních centrech pro mládež

Poskytují různé druhy informací o profesní a vzdělávací nabídce, včetně zahraničních příležitostí. Jejich obsah a rozsah však není jednotně vymezený a v rámci státem podporovaných služeb kariérového poradenství mají doplňující roli.

4.2.6 Kariérové poradenství Centra kariérového poradenství NÚV

Centrum je určené pro všechny klienty řešící problém své vzdělávací dráhy. Zejména pak pro klienty, kteří předčasně opustili formální vzdělávání, pro osoby se zdravotním postižením, ze sociálně vyloučených rodin, pro minority, pro rizikové skupiny mladistvých s nízkými studijními aspiracemi a s vysokým rizikem předčasného odchodu ze školy i pro žáky, kteří skutečně vzdělávací systém předčasně opustili.

Další významnou rolí Centra je být poradenským a metodickým pracovištěm pro samotné kariérové poradce. Jedním z výstupů v této oblasti je naplňování poradenských a metodických částí nástroje ISA+ na www.infoabsolvent.cz.

Je zřejmé, že činnostmi společnými všem výše uvedeným subjektům kariérového poradenství jsou zejména:

- vedení rozhovorů se žáky vedoucí k objevování jejich zájmů, preferencí, předpokladů;
- společné hledání s klientem vhodných směrů vzdělávací a profesní orientace.

Další činnosti již odpovídají specifice poradenské pozice v celém komplexu poradenských služeb.

4.2.7 Kariérové poradenství na vysoké škole

Kariérové poradenství na vysokých školách by mělo být zaměřené na možnosti studia na příslušných fakultách a na možnosti uplatnění a dalšího rozvoje kariéry jejich absolventů.

Poradenství by mělo sloužit nejen zájemcům o studium, ale i studentům těchto fakult. Mělo by pomáhat i při řešení případných problémů vlastního studia, včetně psychologického poradenství.

Kariérové poradenství na vysokých školách by mělo být zaměřené i na možnosti studia a stáží studentů v zahraničí.

4.2.8 Kariérové poradenství o studiu a stipendiích v zahraničí

Kariérové poradenství o studiu v zahraničí by ze státem řízených organizací měl nadále poskytovat Dům zahraničních služeb MŠMT. Mělo by se jednat především o poskytování informací o možnostech studia v zahraničí, o možnostech stipendií, o podmínkách konkurzů. Základní informace obecnějšího rázu by žák měl dostat už ve své škole.

4.2.9 Služby kariérového poradenství poskytované dalšími subjekty

Kromě subjektů zakotvených v modelu poskytování služeb kariérového poradenství, které by měly být vždy garantovány státem, mohou klienti využívat i služby dalších subjektů, např.:

- různé nestátní neziskové organizace (NNO);
- různé komerční organizace.

4.2.10 Veřejné internetové zdroje (garantované státem)

Vzhledem k dostupnosti a využívanosti cílovými skupinami se jedná o klíčovou součást komplexně chápaného ISKP.

Stát by měl zajistit fungování veřejného průběžně rozvíjeného a aktualizovaného systému navzájem propojených webů zahrnujících jak informace ze sektoru školství, tak informace ze sektoru práce.

- Komplexní nástroj pro výběr vzdělávání a o vzdělávací soustavě, vč. podpory volby celkové profesní orientace. Takovým nástrojem je Informační systém o uplatnění absolventů škol na trhu práce (ISA+), dostupný na www.infoabsolvent.cz, vyvíjený a spravovaný NÚV v rámci projektu VIP Kariéra II – KP, který plní nejen tyto funkce, ale nabízí i řadu dalších podpůrných prostředků pro kariérové poradenství, včetně multimediálních. Informační systém ISA+ poskytuje podporu nejen klientům, ale i poradcům a učitelům, prostřednictvím analytických výstupů z oblastí ovlivňujících kariérové poradenství (uplatňování absolventů škol na trhu práce, úspěšnost absolventů při vstupu na VŠ, fluktuace absolventů apod.). Systém je rovněž dobře využitelný při podpoře vzdělávání pro kariérové rozhodování.

- Komplexní nástroj popisující svět práce, tj. jednotlivá povolání, jejich obsah, požadavky, poptávku zaměstnavatelů apod. (viz např. ISTP, resp. Národní soustava povolání (NSP)).

Oba nástroje by měly být propojené a uživatelsky zastřešené. Z pohledu cílové skupiny zájemců o formální vzdělávání poskytuje uživatelské zastřešení sám Infoabsolvent.

Zastřešení by ovšem mohlo být ještě širší a umožňovat využívat relevantní informace pro jiné druhy kariérového rozhodování, než je výběr formálního vzdělávání, volba povolání (včetně celkové profesní a vzdělávací orientace), které jsou uvedené v tabulce v kap. Návaznost kariérového poradenství zaměřeného na formální a neformální vzdělávání. Pro cílovou skupinu zájemců o další vzdělávání a vstup na trh práce plní roli komplexního nástroje portál Vzdělávání a práce. Do budoucna by se tedy mělo zvažovat zastřešení nebo alespoň propojení tohoto portálu s nástrojem ISA+ na www.infoabsolvent.cz.

4.3 Služby z hlediska členění informace – diagnostika – poradenství

Služby kariérového poradenství lze rozdělit do tří druhů činnosti, které jsou založené na podobném charakteru poskytovaných služeb i na podobném znalostním a dovednostním základu:

- **Poskytování informací**
- **Diagnostika**
- **Komplexní poradenství**

Následující tabulky obsahují návrh rozdělení těchto činností mezi jednotlivé subjekty modelu, zjednodušeně označené takto:

Škola	Kariérové poradenství (dále KP) ve škole
IPS ÚP ČR	KP v IPS Úřadu práce ČR
PPP, ŠP	Služby školního psychologa nebo v pedagogicko-psychologické poradně
CKP	KP v Centru kariérového poradenství NÚV
VŠ	KP v poradenských střediscích vysokých škol
AIA, NAEP	Informační a konzultační služby v Domě zahraničních služeb MŠMT <i>AIA – Akademická informační agentura – stipendijní pobyty</i> <i>NAEP – Národní agentura pro evropské vzděl. programy – účast v programech)</i>
ICM	KP v informačních centrech pro mládež
NNO	Nestátní neziskové organizace

Jde o návrh stavu, v němž bude maximálně využívána stávající síť institucí a jejich potenciál, tak aby každý subjekt poskytoval služby, které odpovídají jeho zaměření a pro které má právě on zdroje a kapacity. Což neznamená, že nemůže poskytovat služby přesahující vymezený rámec. Těžiště by nemělo být v označených službách (nejedná se o metody, ale o služby z pohledu jejich výsledků pro klienta).

Žádný poradce poskytující kariérové poradenství by neměl odmítnout klienta, i když jeho potřeby nespádají do obsahu služeb příslušného subjektu. Pokud mu poradce sám nemůže poskytnout potřebnou poradenskou, informační nebo diagnostickou podporu, měl by mu dát informaci, který subjekt mu tuto podporu poskytnout může.

Poskytování informací (formou ústní, tištěnou i elektronickou včetně využití internetu)

	ZŠ	SŠ, VOŠ	IPS ÚP ČR	ŠP, PPP	CKP	VŠ	AIA, NAEP	ICM	NNO
Základní charakteristiky a náročnost typů formálního vzdělávání a skupin oborů SŠ, VOŠ, VŠ	x	x	x	x	x				
Základní aspekty dalšího vzdělávání a jeho role v kariéře	x	x	x		x				x
Základní charakteristiky a požadavky povolání a profesních skupin			x		x				
Základní aspekty zaměstnaneckého poměru a soukromého podnikání		x	x						x
Informace o nabídce formálního vzdělávání v příslušném regionu	x	x	x	x	x			x	x
Informace o nabídce dalšího vzdělání v příslušném regionu vč. rekvalifikací		x	x		x			x	x
Informace o trhu práce v příslušném regionu a o pracovních možnostech		x	x					x	x
Informace o možnostech studia na jednotlivých vysokých školách						x			
Informace o možnostech vzdělávání pro osoby se zdravotním postižením				x	x				x
Informace o možnostech vzdělávání pro zvlášť nadané a talentované	x	x		x	x				x
Informace o možnostech pracovního uplatnění pro osoby se zdravotním postižením			x						x
Informace o možnostech vzdělávání v zahraničí							x	x	x

Diagnostika

	ZŠ	SŠ, VOŠ	IPS ÚP ČR	ŠP, PPP	CKP	VS	ICM	NNO
Základní profesní a vzdělávací orientace na základě zájmů	x	x	x	x	x			x
Základní profesní a vzdělávací orientace s využitím studijních výsledků	x	x	x	x	x			
Základní profesní a vzdělávací orientace na základě dosaženého vzdělání a praxe			x		x			x
Diagnostika studijních předpokladů			x	x				
Diagnostika studijních předpokladů osob se zdravotním postižením				x				
Diagnostika studijních předpokladů s ohledem na DYS a SPUCH				x				
Diagnostika studijních předpokladů zvlášť nadaných a talentovaných				x		x		

Poradenství

	ŽŠ	SŠ, VOŠ	IPS ÚP ČR	ŠP, PPP	CKP	VS	ICM	NNO
Vytvoření vztahu vzájemné důvěry s klientem	x	x	x	x	x	x	x	x
Vedení klienta ke zdravému sebehodnocení	x	x	x	x	x	x	x	x
Vedení klienta k efektivnímu využívání informací (vyhledávání + hodnocení)	x	x	x		x		x	x
Vedení klienta k samostatnému rozhodování	x	x	x	x	x		x	x
Aplikace informací o vzdělávací nabídce do vedení klienta k přemýšlení o své profesní a vzdělávací orientaci	x	x	x	x	x		x	x
Aplikace informací o vzdělávací nabídce do návrhů variant celkové profesní a vzdělávací orientace	x	x	x	x	x		x	x
Aplikace informací o světě práce do vedení klienta k přemýšlení o své profesní a vzdělávací orientaci	x	x	x		x		x	x
Aplikace informací o světě práce do návrhů variant celkové profesní a vzdělávací orientace	x	x	x					x
Aplikace informací o vzdělávací nabídce pro osoby se zdravotním postižením a zvláště nadané do návrhů variant jejich vzdělávání				x	x			x
Aplikace informací o světě práce do návrhů variant profesního uplatnění osoby se zdravotním postižením			x					x
Aplikace všech obdržných výsledků diagnostiky do návrhů variant celkové profesní a vzdělávací orientace	x	x		x				x
Aplikace výsledků diagnostiky do vedení klienta k přemýšlení o své profesní a vzdělávací orientaci	x	x	x	x				x
Skupinové poradenství			x					
Poradenství pro rodiče	x	x	x	x	x			
Poradenství pro učitele	x	x	x	x	x			

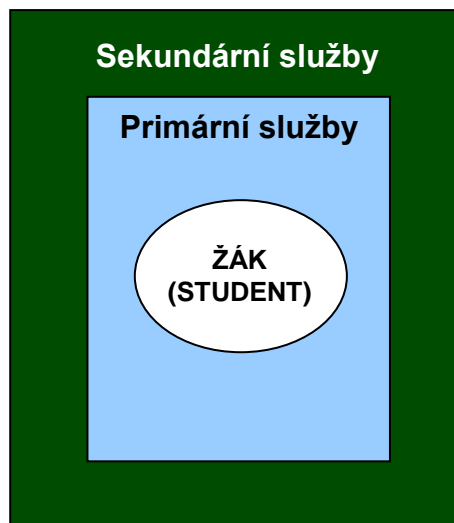
4.4 Možnosti využívání služeb základními cílovými skupinami

4.4.1 Možnosti využívání služeb žáky a studenty

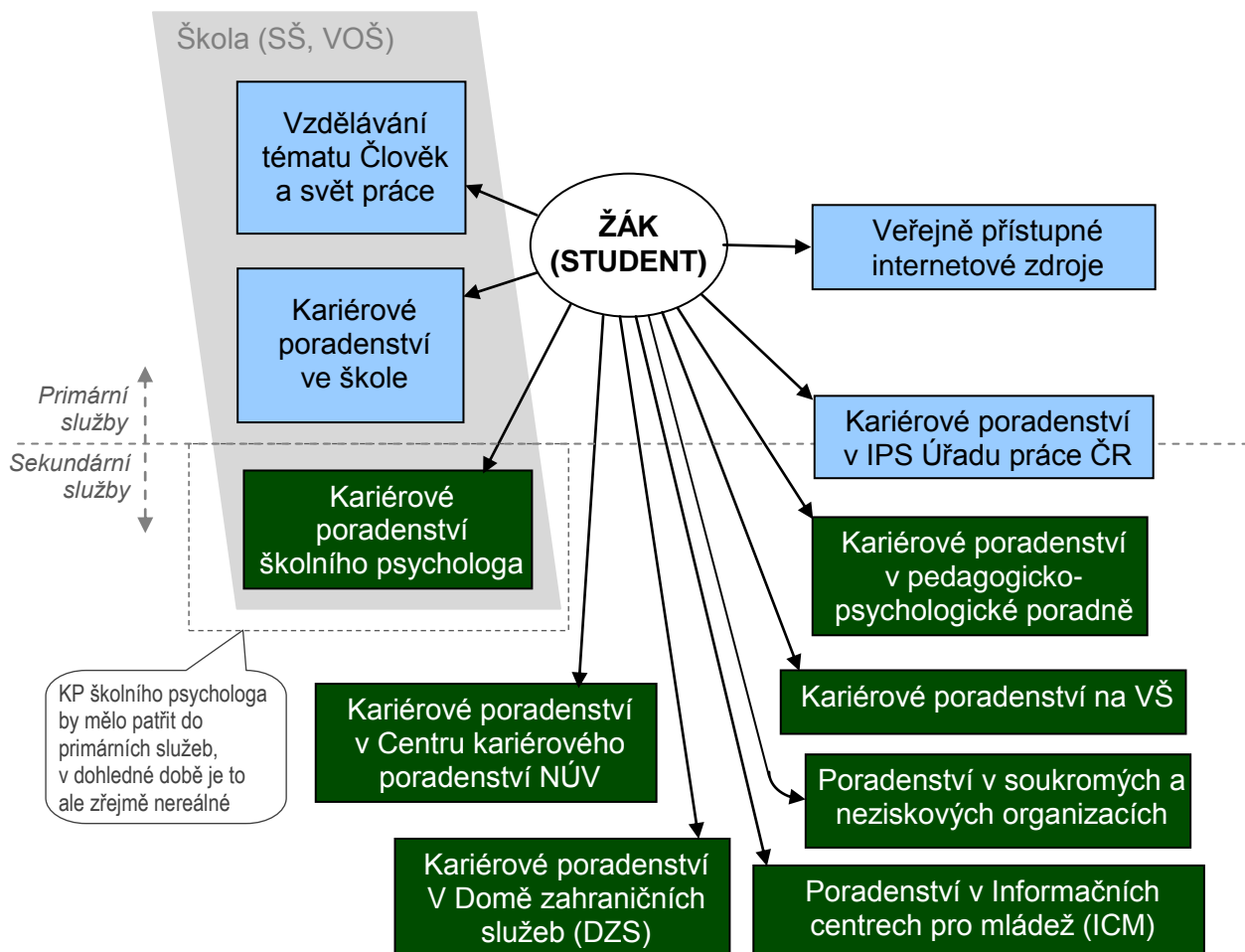
Pravidelná docházka žáků do školy vytváří ze školy ideální prostředí pro poskytování kariérového poradenství. Proto je žádoucí lokalizovat do školy maximum služeb poptávaných většinou žáků a vytvořit zde určitou základní – „primární“ úroveň. Ta by měla být kdykoliv běžně dostupná jakémukoliv žákovi.

Na primární úroveň mohou navazovat služby „sekundární“ úrovně, využívané žáky výběrově.

Obě úrovně by společně měly tvořit státem garantované služby kariérového poradenství bezproblémově přístupné všem žákům regionálního školství.

Konkrétně by služby kariérového poradenství primární a sekundární úrovně měly mít následující podobu:

Škola má nezastupitelné postavení jako instituce, která je žákovi nejbližší a která disponuje pedagogickým personálem. Mělo by zde proto být těžiště ve vybavování kompetencemi pro kariérové rozhodování a v návaznosti na to v poskytování základních poradenských a informačních služeb, při cíleném využívání internetových zdrojů.

Škola by měla využívat jako základní poradenský nástroj informační systém ISA+, dostupný na www.infoabsolvent.cz, vyvíjený a aktualizovaný v rámci projektu VIP Kariéra II – KP, který nabízí všechny podstatné funkce pro kariérové rozhodování žáků základních a středních škol.

Na něj by pak navázaly poradenské služby IPS Úřadu práce ČR disponující dalším rozsáhlým informačním zázemím zejména v oblasti světa práce, trhu práce, o jednotlivých povoláních. Jiným druhem navazujících služeb by měly být služby psychologického a diagnostického charakteru poskytované buď školním psychologem (pokud jím škola disponuje), nebo pedagogicko-psychologickou poradnou.

Mezi těmito komponentami státem garantovaného kariérového poradenství by se měl žák snadno a bez překážek pohybovat a využívat jejich služby podle svých individuálních potřeb. Všechny komponenty v rámci jednotlivých lokalit by o své činnosti měly být navzájem informovány a vzájemně ji koordinovat.

Důležitá je spolupráce školy s IPS ÚP ČR, která by měla vzejít z iniciativy školy a která může mít různé formy:

- organizované návštěvy žáků v IPS ÚP ČR, kde je realizováno skupinové poradenství;
- poskytování konzultací učitelům ohledně volby povolání, doporučování vhodných informačních zdrojů, zájmových dotazníků apod.;
- informační tok z IPS ÚP ČR do školy zaměřený zejména na trh práce v regionu.

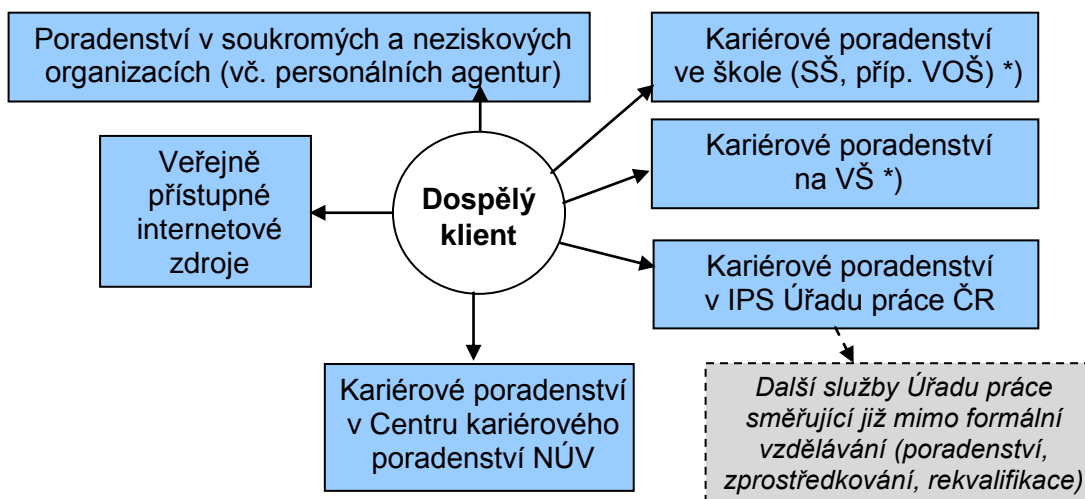
Z pohledu žáka (a případně jeho rodičů) by škola měla otevřeně propagovat, jaký rozsah služeb v oblasti kariérového poradenství nabízí. Škola by měla:

- a) prezentovat, že služby v oblasti kariérového poradenství nabízí (např. na webových stránkách školy);
- b) prezentovat, jaké konkrétní služby nabízí poradce (např. diagnostika, testování, poradenství k regionálnímu trhu práce) a jak je kariérové poradenství konkrétně aplikováno ve výuce (v rámci průřezového tématu Člověk a svět práce);
- c) prezentovat kontakt na poradce a způsob, jakým poskytuje poradenství;
- d) prezentovat konkrétní způsob, formy spolupráce s ostatními institucemi na téma kariérového poradenství – např. popsany způsob spolupráce s IPS Úřadu práce ČR, spolupráce s místními podniky (exkurze, besedy se zaměstnanci, burzy škol...);
- e) jasně odlišit, jaké služby na škole nabízí speciální pedagog / psycholog / výchovný poradce / kariérový poradce / třídní učitel – s jakými problémy se na koho mohou obracet žáci či jejich rodiče.

4.4.2 Možnosti využívání služeb dospělými klienty

Zájemcem o formální vzdělávání může být i občan, který aktuálně není žákem ani studentem v rámci formálního vzdělávání. Protože se již nepohybuje v prostředí školy, je třeba mu umožnit využívat služby kariérového poradenství působící mimo jednotlivé školy nebo ho informovat o tom, že může využít i služeb na dané škole, přestože není jejím žákem či studentem.

U tohoto klienta již lze předpokládat vyšší mobilitu bez přímé vazby na konkrétní instituci než u žáka školy, a proto rozdělení služeb na primární a sekundární ztrácí na významu. Státem garantované kariérové poradenství pro dospělého klienta, který se zajímá o návrat do systému formálního vzdělávání, by mělo mít následující podobu:

*) Vesměs se jedná o případy, kdy škola nabízí zájemcům jen svou vzdělávací nabídku, což není plnohodnotné poradenství, ale spíše jen propagace vlastní vzdělávací nabídky. Charakter určitého poradenství to má pouze u škol s výukou značného množství různorodých oborů vzdělání nebo studijních programů, kdy je pro zájemce o studium na příslušné škole nebo fakultě obtížné se rozhodnout.

Jiným případem jsou vytvářená centra uznávání a celoživotního učení, která jsou vytvářena ve vybraných školách v rámci projektu UNIV 2 Kraje a která by měla poskytovat plnohodnotné poradenství. Toto poradenství je však zaměřeno na další vzdělávání, zatímco cílovými skupinami předkládaného návrhu koncepce ISKP jsou potenciální zájemci o formální vzdělávání. Podrobněji je to vysvětleno v kapitole zaměřené na návaznost kariérového poradenství zaměřeného na formální a na další vzdělávání.

4.5 Návaznost kariérového poradenství ve škole na vzdělávání

Škola má pro kariérové poradenství výborné podmínky díky možnosti propojit ho se vzděláváním, a to ve dvou směrech:

- a) Navázat na učivo odborných předmětů spojené s budoucím uplatněním absolventů a poznatky zde získané využít pro vytvoření lepšího obrázku o možných variantách podoby pracovních činností, pracovních prostředků a pracovišť. Tato návaznost je možná jen v odborně koncipovaných oborech vzdělání.

Vyžaduje to spolupráci mezi kariérovým poradcem a učiteli odborných předmětů a tato spolupráce by měla být konkretizována v plánu realizace kariérového poradenství ve škole.

- b) Navázat na učivo oblasti Člověk a svět práce. Tato návaznost je možná a žádoucí ve všech oborech základního a středního vzdělávání.

Základním propojovacím nástrojem by měl být informační systém ISA+ na www.infoabsolvent.cz (jeho využití při vzdělávání je popsáno v samostatné metodice).

Vhodným propojovacím nástrojem mohou být pracovní listy (a na ně navazující diskuse), do nichž budou žáci v rámci oblasti Člověk a svět práce zpracovávat úlohy zaměřené na uvědomování si sebe sama (zájmy, priority, vlastnosti, schopnosti, limity) a důležité faktory světa práce (pracovní činnosti, prostředky, prostředí, požadavky na vzdělání, možnosti kariéry aj.), jejich vztahy a význam pro kariérovou dráhu, a tedy i pro rozhodování o ní, včetně vyhledávání a hodnocení informací vztahujících se k jednotlivým tématům (povolání, obory vzdělání, školy, nabídka zaměstnání, kurzů aj.).

Na takto již žákem uchopená témata může navázat konkrétní kariérové poradenství, které tato témata dovede ke konkrétním alternativám vlastní volby žáka.

4.6 Návaznost kariérového poradenství zaměřeného na formální a neformální vzdělávání

4.6.1 Návaznost z hlediska potřeb klienta

Návrh koncepce Integrovaného systému kariérového poradenství je, v souladu s cíli OPVK, orientován k potřebám cílových skupin uvedených v kapitole 2.

Kariérová dráha občana je ovšem vysoce individualizovaný proces, v němž nelze ostře oddělit vzdělávací potřeby zaměřené na neformální vzdělávání od vzdělávacích potřeb zaměřených na formální vzdělávání. Obě složky celoživotního učení na sebe navazují a prolínají se.

To by mělo být zohledněno v informačních a poradenských nástrojích a službách a vždycky by se k nim mělo přistupovat s vědomím celkového kontextu kariérové dráhy člověka.

Kariérovou dráhu je možné chápat jako posloupnost rozhodovacích uzlů, z nichž vycházejí různé varianty jejího dalšího pokračování. Následující tabulka se snaží identifikovat všechny tyto uzly, které se mohou týkat vymezených cílových skupin potenciálních zájemců o formální vzdělávání a charakterizovat v dané situaci jejich kariérové rozhodování (z něhož vyplývají potřeby poradenské a informační pomoci). Kariérová rozhodování týkající se formálního vzdělávání jsou tučně, ostatní jsou kurzivou.

Pozice člověka na kariérové dráze	Druh kariérového rozhodování (řešeného problému)
Žák na konci základní školy	<ul style="list-style-type: none"> – Volba celkové profesní a vzdělávací orientace – Výběr z nabídky formálního vzdělávání
Žák/student na konci střední nebo vyšší odborné školy	<ul style="list-style-type: none"> – Volba další profesní a vzdělávací orientace – Výběr z nabídky formálního vzdělávání – <i>Hledání a výběr zaměstnání</i> – <i>Výběr z kvalifikací v NSK</i> – <i>Výběr z nabídky kurzů dalšího vzdělávání</i>
Žák/student na střední, vyšší nebo vysoké škole s rizikem předčasného ukončení školy	<ul style="list-style-type: none"> – Volba další profesní a vzdělávací orientace – Výběr z nabídky formálního vzdělávání – <i>Výběr z kvalifikací v NSK</i> – <i>Výběr z nabídky kurzů neformálního vzdělávání</i>
Mladistvý bez ukončeného vzdělání	<ul style="list-style-type: none"> – Volba další profesní orientace (nového povolání) – Volba z nabídky formálního vzdělávání – <i>Výběr z kvalifikací v NSK</i> – <i>Výběr z nabídky kurzů neformálního vzdělávání</i>
Dospělý, který by si rád zvýšil kvalifikaci	<ul style="list-style-type: none"> – Volba další profesní orientace (nového povolání) – Volba z nabídky formálního vzdělávání – <i>Výběr z kvalifikací v NSK</i> – <i>Výběr z nabídky kurzů neformálního vzdělávání</i>
Dospělý, který chce změnit povolání (rekvalifikovat se)	<ul style="list-style-type: none"> – Volba další profesní orientace (nového povolání) – Výběr z nabídky formálního vzdělávání – <i>Výběr z kvalifikací v NSK</i> – <i>Výběr z nabídky kurzů neformálního vzdělávání</i>

Při řešení klientova problému v každém z uvedených uzlů kariérové dráhy je třeba zvažovat všechny možnosti jejího pokračování, a ne se soustředit jen na jeden druh vzdělávání. Vždycky by mělo záležet na klientově konkrétní situaci, zájmech, předpokladech a možnostech.

Zaměření každého kariérového poradce a každého informačního nástroje může samozřejmě mít své těžiště v oblasti formálního vzdělávání, ale poradce by měl být schopen alespoň rámcově brát v úvahu i oblast neformálního vzdělávání a trhu práce, včetně Národní soustavy kvalifikací (NSK). Nemusí být schopen poskytnout klientovi v těchto oblastech plnohodnotné poradenství, ale měl by ho navigovat na jiného poradce či poradenský subjekt a na relevantní informační zdroj nebo nástroj, z pohledu neformálního vzdělávání a trhu práce již plnohodnotné.

V návaznosti na to by informační nástroje, které integrovaný systém kariérového poradenství používá jako své hlavní, měly být propojené s informačními nástroji pro neformální vzdělávání a trh práce, včetně NSK, a umožňovat klientovi využívat informace ze všech těchto oblastí v rámci jednoho uživatelského kompletu.

Z hlediska návaznosti kariérového poradenství zaměřeného na formální a neformální vzdělávání je pro navrhovaný ISKP důležité následující:

- Propojení hlavního informačního nástroje kariérového poradenství pro potenciální zájemce o formální vzdělávání s relevantním nástrojem (nástroji) pro neformální vzdělávání, NSK a trh práce – nejlépe rozcestníkem, v němž najdou své potřeby všechny cílové skupiny.
- Vybavení kariérových poradců pro potenciální zájemce o formální vzdělávání alespoň základními znalostmi v rámci širšího kontextu celoživotního učení a trhu práce.
- Spolupráce a výměna informací mezi školními kariérovými poradci a poradci (průvodci) Center pro uznávání a celoživotní učení (CUCU – projekt UNIV), jejichž cílem je vést školy nejen k rozšíření záběru na celoživotní učení, ale i k rozšíření poradenství na oblast dalšího vzdělávání. Dlouhodobým cílem by mělo být začlenit do Integrovaného systému kariérového poradenství i poradenské služby pro neformální vzdělávání.

4.6.2 Návaznost z hlediska využití potenciálu školy

Čím dál více škol realizuje vedle formálního i další vzdělávání a stávají se tak univerzálními institucemi celoživotního vzdělávání. Kromě toho se řada škol stává také tzv. autorizovanou osobou pro ověřování kvalifikací NSK ve smyslu zákona č. 179/2006 Sb., o uznávání výsledků dalšího vzdělávání.

Spolu s rozšiřováním vzdělávací nabídky se školám rozšiřují i možnosti poskytování poradenských služeb. Tyto služby mohou zahrnovat zejména poradenství pro nalezení kvalifikace z NSK odpovídající předpokladům a předchozím profesním zkušenostem klienta, včetně nalezení autorizované osoby a vhodného kurzu, ať již realizované příslušnou školou, nebo jinými organizacemi.

Ideálním modelem pro tyto služby jsou centra uznávání a celoživotního učení CUCU ustavovaná v rámci projektu UNIV.

Školy by také měly poskytovat poradenství žákům, kteří u nich předčasně ukončili studium, a to i dříve, a chtějí se do formálního vzdělávání, byť třeba v jiném oboru, vrátit.

Pokud by žáci, kteří předčasně ukončili studium, chtěli pokračovat v dalším vzdělávání, měli by je školní poradci odkázat na příslušné poradenské subjekty, především na Úřad práce ČR a na zmíněná centra uznávání a celoživotního učení CUCU ustavovaná v rámci projektu

UNIV. Stejně tak by všem dospělým klientům, včetně těch, kteří opustili formální vzdělávání na jiné škole, měli poskytnout poradenství o studiu na jejich škole.

Školy tak mohou nejen poskytovat kariérové poradenství pro své žáky a studenty, ale mohou se postupně stávat otevřenými poradenskými subjekty pro veřejnost.

V budoucnu potom mohou vybrané školy vytvářet síť multifunkčních center celoživotního učení i celoživotního poradenství. Jejich výchozí základnou mohou být zmíněná centra uznávání a celoživotního učení CUCU ustavovaná v rámci projektu UNIV.

Z pohledu dospělé osoby (vč. žáků, kteří předčasně opustili vzdělávací systém a nyní by se rádi do školy vrátili) by škola měla jasně propagovat, které služby v oblasti kariérového poradenství pro veřejnost nabízí:

- veřejně prezentovat, jaké služby v oblasti kariérového poradenství nabízí osobám vně školy (např. diagnostika, testování, poradenství k regionálnímu trhu práce);
- prezentovat kontakt na poradce a způsob, jakým je poskytováno poradenství.

4.7 Součinnost jednotlivých služeb kariérového poradenství

Nutnou podmínkou efektivně fungujícího kariérového poradenství je nekomplikovaný průchod klienta jednotlivými službami ISKP v souladu s jeho potřebami a s potenciálem jednotlivých subjektů.

Návrh dělby činností jednotlivých subjektů v rámci kariérového poradenství ukazuje tabulka v kapitole 4.3 a možnosti využívání služeb jednotlivých subjektů klientem znázorňují schémata v kapitole 4.4.

K tomuto modelu je nezbytná součinnost jednotlivých uvedených subjektů vyžadující jak vzájemnou informovanost o svých službách, tak často i přímou kooperaci jednotlivých poradců z různých subjektů.

S ohledem na členitost služeb kariérového poradenství i na to, že jednotlivé subjekty spadají do různých resortů i do různých institucionálních sítí, bude tato součinnost poměrně náročná, (v současnosti funguje jen někde, a to většinou na základě osobních vazeb). Její systémové nastavení a realizace by vyžadovaly samostatný projekt, jehož těžiště by bylo v pilotáži ve vybraném regionu.

5. Návrh modelu centrální podpory služeb kariérového poradenství

5.1 Vymezení oblastí centrální podpory

Podpora informační

Informační produkty z hlediska svého určení

- Informační produkty pro klienty (s případnou testovací složkou)
  - Informační produkty pro samoobslužné využívání klienty
  - Informační produkty vyžadující přítomnost poradce
- Informační produkty pro podporu poradců
  - Přehledy, analýzy, prognózy zaměřené na vzdělávání, trh práce, demografii aj.

Informační produkty z hlediska svého záběru

- Informační produkty regionálního záběru

- Informační produkty celostátního záběru
- Informační produkty mezinárodního záběru

Informační produkty z hlediska svého obsahu

- Informace o vzdělávací nabídce
- Informace o nabídce práce
- Komplexní systémy pro výběr vzdělávání a o vzdělávací soustavě
- Komplexní systémy pro volbu povolání a o světě práce
- Testovací a diagnostické produkty
- Portály sdružující široké spektrum zdrojů pro kariérové poradenství

Podpora vzdělávací

- Vzdělávání zaměřené na poradenskou činnost jako celek
- Vzdělávání zaměřené na diagnostiku
- Vzdělávání zaměřené na specifika jednotlivých skupin klientů
- Vzdělávání a instruktáže zaměřené na práci s konkrétními informačními produkty
- Vzdělávání zaměřené na motivaci a vzdělávání žáků pro kariérové rozhodování
- Vzdělávání zaměřené na podpůrné disciplíny (psychologie, sociologie aj.)
- Vzdělávání a trénink zaměřené na obecné měkké kompetence (hlavně komunikace)
- Vzdělávání zaměřené na právní předpisy a souvislosti

Vlastností vzdělávací podpory by měla být její dostupnost (místní, časová, finanční).

Poskytována by měla být (podle svého obsahu) ve formě prezenční i distanční (e-learning).

Podpora metodická

- Metodiky zaměřené na poradenskou činnost jako celek
- Metodiky, návody a doporučení zaměřené na diagnostiku
- Metodiky, návody a doporučení zaměřené na specifika jednotlivých skupin klientů
- Návody a pokyny zaměřené na práci s konkrétními informačními produkty
- Metodiky zaměřené na motivaci a vzdělávání žáků pro kariérové rozhodování
- Metodiky, návody a doporučení zaměřené na právní předpisy a souvislosti

Osvěta a propagace kariérového poradenství

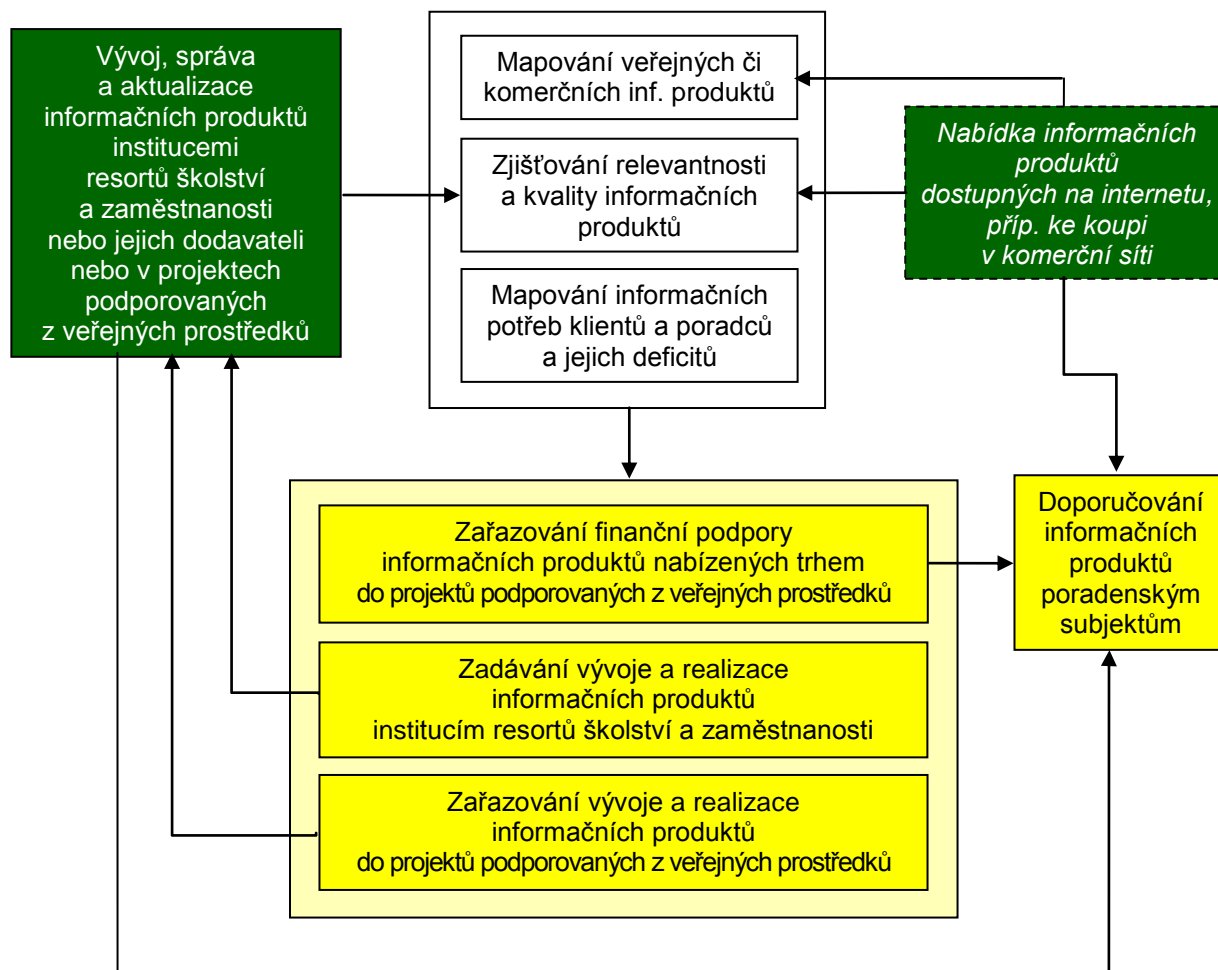
- Zveřejňování významu kariérového poradenství pro optimalizaci trhu práce a kvalitu lidských zdrojů a v důsledcích i pro konkurenceschopnost země
- Zveřejňování informací o vlajkových lodích kariérového poradenství v ČR (prezentace výsledků a výstupů v této oblasti jak v rámci ČR, tak v rámci zahraničí)
- Zveřejňování informací o systémech kariérového poradenství ve vyspělých zemích
- Lobbing za zvýšení priority kariérového poradenství a zařazení do dílčích legislativních norem
- Prosazování kariérového poradenství do projektů podporovaných z veřejných prostředků

Součástí centrální podpory by měla být i supervize nad státem zajišťovanými poradenskými službami.

5.2 Obecný model fungování centrální podpory

Návrh podoby obecného modelu centrální podpory se snaží nastavit procesy informační, vzdělávací a metodické podpory kariérového poradenství a jejich věcnou návaznost, a to obecně, tedy bez specifikace jednotlivých organizací. Sleduje dlouhodobou udržitelnost ISKP a míří tedy za horizont projektů podporovaných ESF.

Submodel informační podpory

Vysvětlivky:

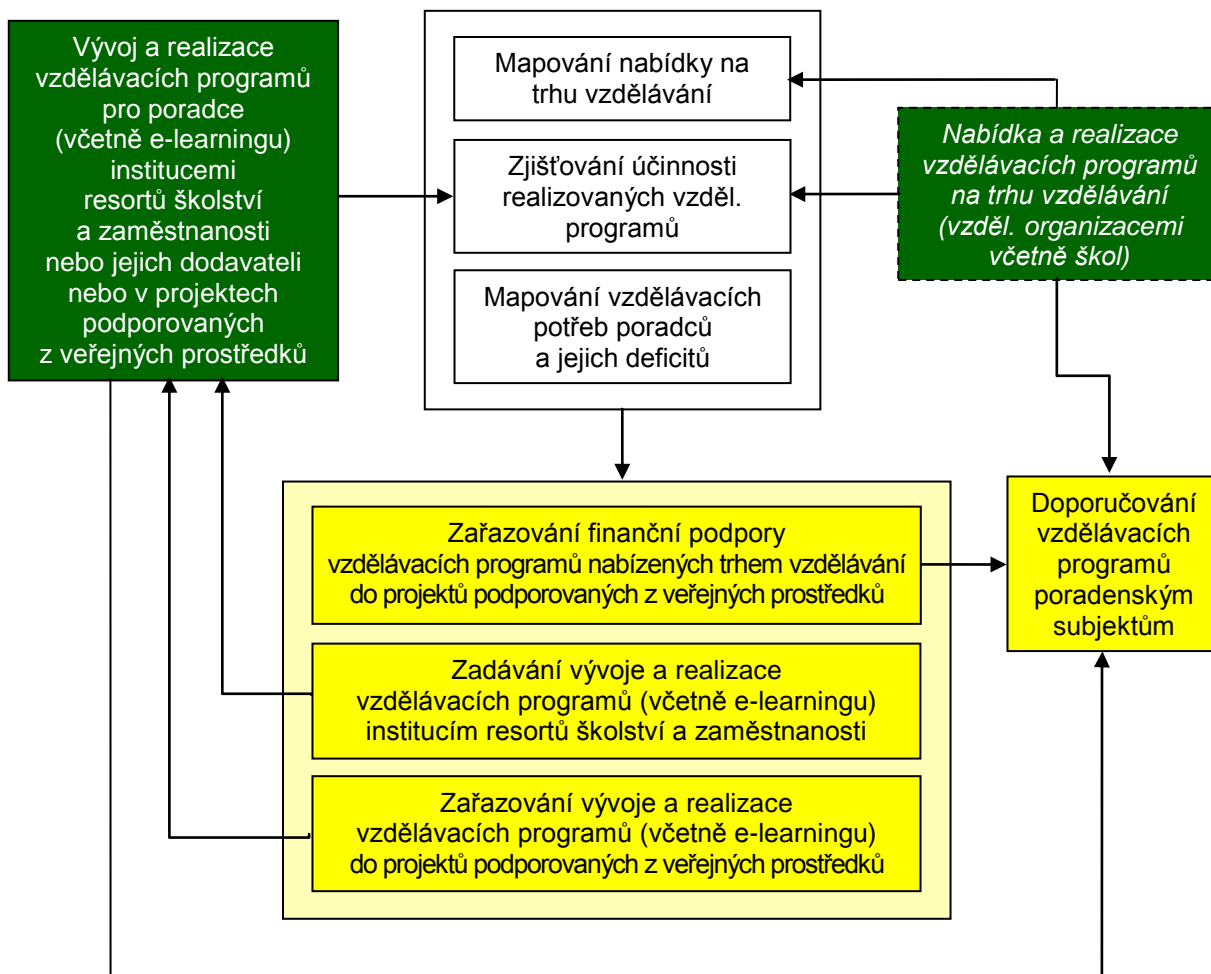
Procesy analytické

Procesy rozhodovací

Procesy realizační

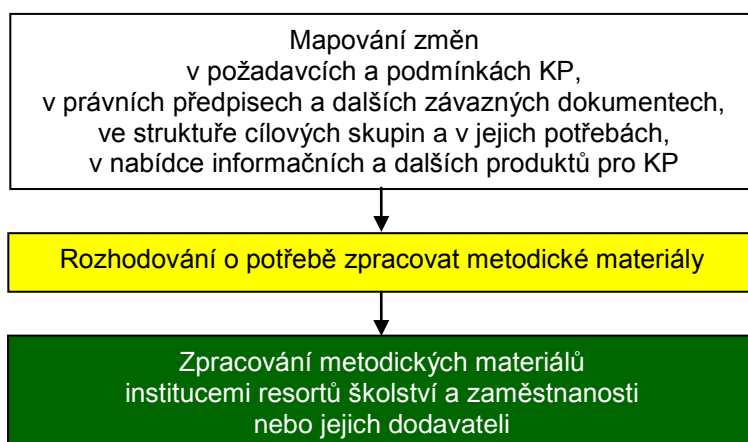
Procesy mimo rámec centrální podpory, avšak využitelné

Submodel vzdělávací podpory

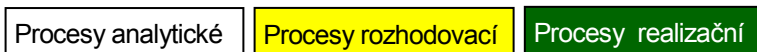

Procesy vzdělávací podpory mají analogickou strukturu jako procesy informační podpory. Je tedy k nim možné přistupovat podle stejných principů a pravidel, s využitím společných organizačních struktur.

Submodel metodické podpory

Vysvětlivky:

Procesy metodické podpory na rozdíl od procesů informační a vzdělávací podpory jsou založené především na interních kapacitách institucí resortu školství a zaměstnanosti. Základní kategorie procesů, tj. analytické, rozhodovací a realizační jsou tu však také.

Poznámky k modelu jako celku

Všechny tři submodely by měly být navzájem provázané.

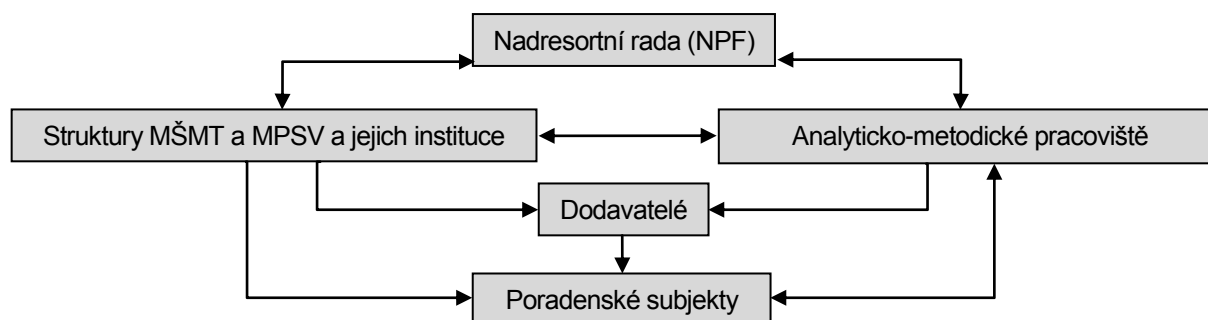
Analytické činnosti mapující stav a potřeby by bylo vhodné realizovat jedním analyticko-metodickým pracovištěm.

Výstupy tohoto analytického pracoviště by měly přebírat řídicí struktury resortu školství a zaměstnanosti, které by na jejich základě a po vzájemné dohodě měly rozhodovat o projektech a aktivitách, které získají podporu z veřejných prostředků a které mají být doporučovány poradenským subjektům. Samozřejmě na základě spravedlivých a transparentních pravidel.

Dohled nad realizací projektů a dalších aktivit podporovaných z veřejných prostředků (v tmavozelených polích) by měl podléhat řídicím strukturám resortu školství a zaměstnanosti s využitím odborných kapacit analyticko-metodického pracoviště.

Zastřešení modelu, resp. jeho nadresortní diskusní platformu, by měla tvořit nadresortní rada (např. stávající Národní poradenské fórum – NPF), jejímiž členy jsou zástupci obou resortů i další experti ze všech sektorů (veřejného, soukromého i neziskového). Mělo by se zvážit i její legislativní zakotvení. Rada NPF by kromě koordinace znázorněných procesů měla zajišťovat i osvětu a propagaci kariérového poradenství a jeho prosazování do priorit obou resortů. Také by měla koordinovat účast ČR v mezinárodní spolupráci v oblasti kariérového poradenství. Aktivity rady by měly být financovány:

- ze zdrojů resortu školství;
- ze zdrojů resortu práce;
- doplnkově z dalších veřejných zdrojů, např. v rámci projektů ESF.

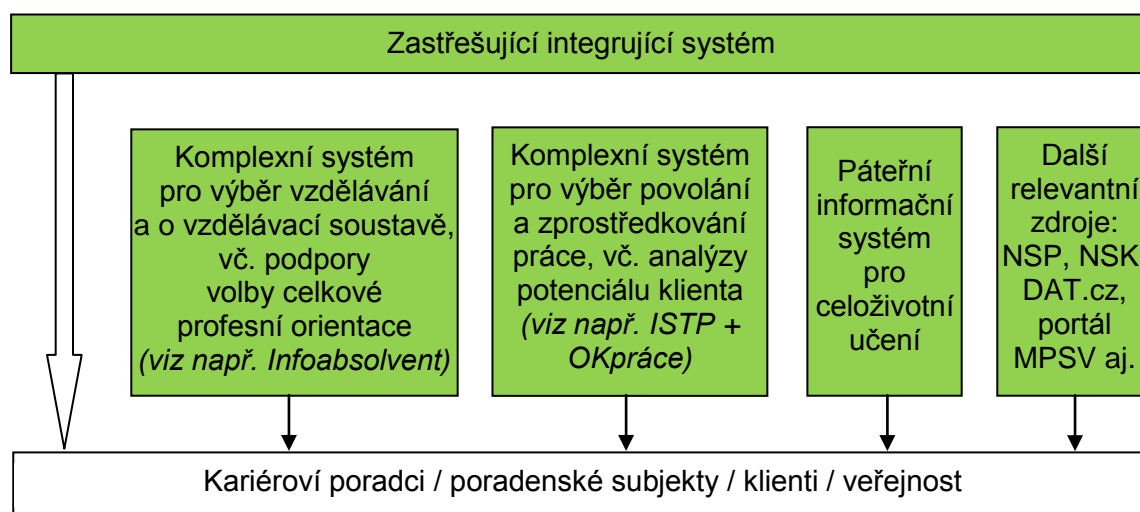
Roli analyticko-metodického pracoviště by mělo plnit Oddělení pro celoživotní kariérové poradenství NÚV (dále OCŽKP), příp. ve spolupráci s Oddělením pro rovné příležitosti ve vzdělávání, PPP a prevenci.

5.3 Obsah a způsob realizace centrální podpory

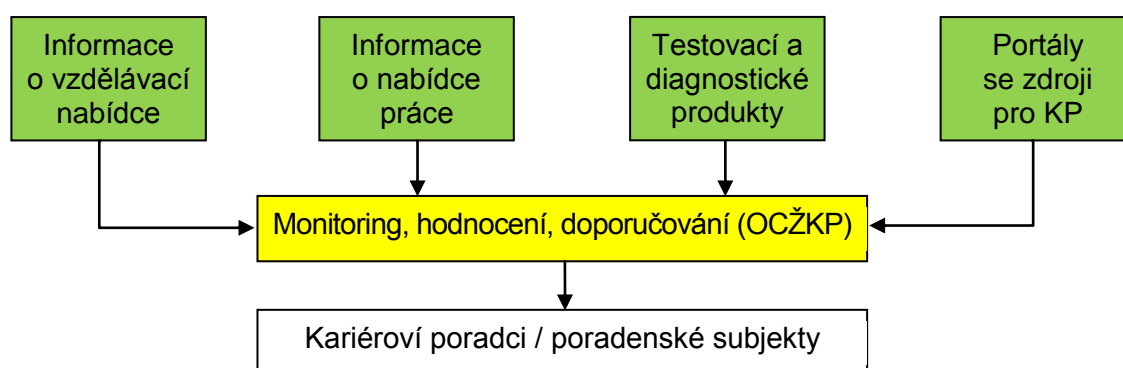
Informační podpora

Jaké produkty by měly být součástí informační podpory?	Jak by produkty měly vznikat?	Jak by měla být tvorba a využívání produktů řízená
Komplexní systémy pro výběr vzdělávání a o vzdělávací soustavě	OCŽKP (příp. prostřednictvím dodavatele) by mělo zajišťovat správu a rozvoj jednoho komplexního systému umožňujícího různé alternativy výběru, vč. podpory volby celkové profesní orientace, vč. propojení se systémem o světě práce a se systémy NSP, NSK, o nabídce dalšího vzdělávání aj. Nejvhodnějším produktem je v této oblasti informační systém ISA+ na www.infoabsolvent.cz .	MŠMT (s koordinací NPF) – centrálně zajišťovat finanční podporu správy a rozvoje systému a propojení se systémem o světě práce (vč. společného uživatelského rozhraní)
Komplexní systémy pro volbu povolání a o světě práce	OCŽKP (příp. prostřednictvím dodavatele) by mělo zajišťovat správu a rozvoj jednoho komplexního systému umožňujícího různé alternativy výběru povolání a zprostředkování práce, vč. analýzy potenciálu klienta, vč. propojení se systémem pro výběr vzdělávání a se systémy NSP, NSK aj.	MPSV (s koordinací NPF) – centrálně zajišťovat finanční podporu správy a rozvoje systému a propojení se systémem pro výběr vzdělávání (vč. společného uživatelského rozhraní)
Portály sdružující zdroje pro kariérové poradenství	Vedle státem spravovaného portálu MPSV bude mnoho soukromých portálů. AMP by na svém webu mělo mít nejdůležitější odkazy.	OCŽKP – monitorovat a doporučovat kvalitní weby a další produkty k využití.
Díličí testovací a diagnostické produkty	Je jich mnoho a za jejich vytvořením stojí různé subjekty (státní i soukromé)	OCŽKP – monitorovat a doporučovat kvalitní weby a další produkty k využití
Weby s různými oblastmi vzdělávací nabídky	Je jich mnoho a za jejich vytvořením stojí různé subjekty (státní i soukromé)	OCŽKP – monitorovat a doporučovat kvalitní weby a další produkty k využití
Weby s nabídkou práce	Je jich mnoho a za jejich vytvořením stojí různé subjekty (státní i soukromé)	OCŽKP – monitorovat a doporučovat kvalitní weby a další produkty k využití

Centrálně vytvářené, rozvíjené a spravované produkty informační podpory

Centrálně zajišťovaný monitoring, hodnocení a doporučování informačních produktů

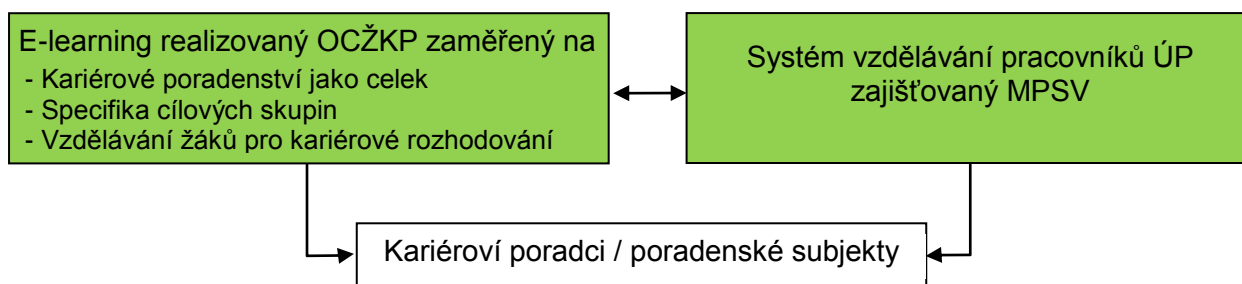

Vzdělávací podpora

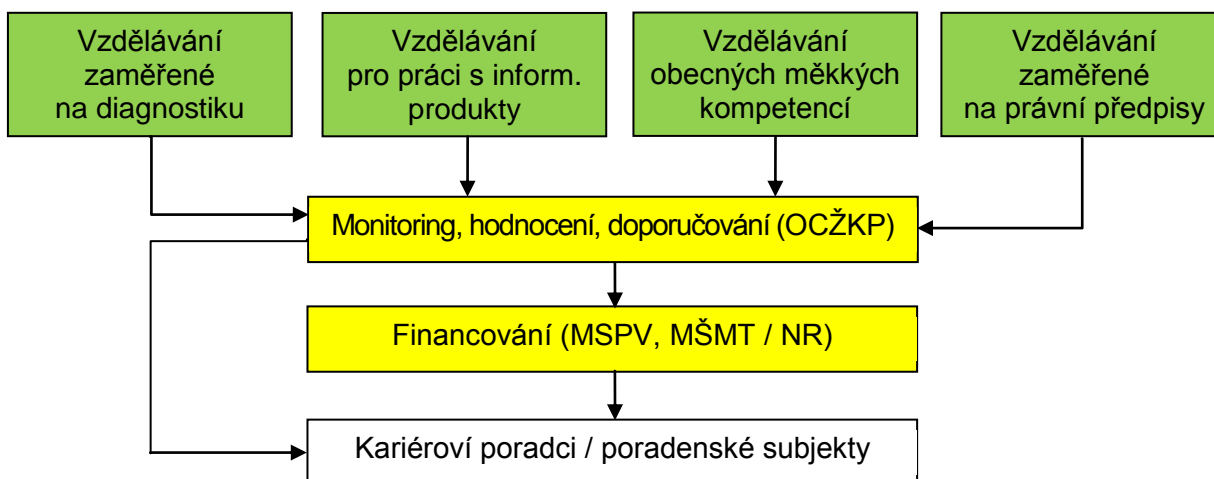
Jaké vzdělávání by mělo být součástí vzdělávací podpory?	Kdo by měl vzdělávání realizovat?	Jak by mělo být vzdělávání řízeno?
Vzdělávání zaměřené na poradenskou činnost jako celek	OCŽKP pomocí e-learningu + GŘ ÚP ČR svým systémem vzdělávání pracovníků ÚP ČR	Centrálně v rámci činnosti OCŽKP, koordinovat s GŘ ÚP ČR v rámci NPF
Vzdělávání zaměřené na diagnostiku, vč. doporučení k využívání diagnostických nástrojů	Instituce vzdělávání dospělých a VŠ v rámci vzdělávacího trhu	OCŽKP – monitorovat a doporučovat kvalitní kurzy k využití
Vzdělávání zaměřené na specifika jednotlivých skupin klientů	OCŽKP pomocí e-learningu + GŘ ÚP ČR svým systémem vzdělávání pracovníků ÚP ČR	E-learning centrálně v rámci činnosti AMP, koordinovat s GŘ ÚP ČR v rámci NPF

Vzdělávání a instruktáže zaměřené na práci s konkrétními informačními produkty	Tvůrci informačních produktů	Nechat na iniciativě tvůrců produktů, u centrálně dodávaných zajišťovat smluvně (MŠMT, MPSV)
Vzdělávání učitelů zaměřené na motivaci a vzdělávání žáků pro kariérové rozhodování	OCŽKP pomocí e-learningu + případné kvalitní projektové nabídky	E-learning centrálně v rámci činnosti AMP + dílčími podporami vybraných projektů
Vzdělávání zaměřené na podpůrné disciplíny (psychologie, sociologie aj.)	Instituce vzdělávání dospělých a VŠ v rámci vzdělávacího trhu	OCŽKP – monitorovat a doporučovat kvalitní kurzy k využití
Vzdělávání a trénink zaměřené na obecné měkké kompetence (hlavně komunikace)	Instituce vzdělávání dospělých v rámci vzdělávacího trhu	OCŽKP – monitorovat a doporučovat kvalitní kurzy k využití
Vzdělávání zaměřené na právní předpisy a souvislosti	Instituce vzdělávání dospělých v rámci vzdělávacího trhu, případně přímo AMP pomocí e-learningu	OCŽKP centrálně monitorovat a doporučovat kvalitní kurzy k využití, v případě zásadních předpisů e-learning

Centrálně zajišťované vzdělávání

Centrálně zajišťovaný monitoring, hodnocení, doporučování, případně financování vzdělávací podpory

Metodická podpora

Jaké produkty by měly být součástí metodické podpory?	Kdo by měl metodiky zpracovat?
Metodiky zaměřené na poradenskou činnost jako celek	OCŽKP v rámci své běžné činnosti a prostřednictvím interních a externích expertů
Metodiky, návody a doporučení zaměřené na diagnostiku, vč. doporučení k využívání diagnostických nástrojů	OCŽKP prostřednictvím interních a externích expertů
Metodiky, návody a doporučení zaměřené na specifika jednotlivých skupin klientů	OCŽKP prostřednictvím interních a externích expertů
Návody a pokyny zaměřené na práci s konkrétními informačními produkty	Tvůrci informačních produktů
Metodiky zaměřené na motivaci a vzdělávání žáků pro kariérové rozhodování	OCŽKP v rámci své běžné činnosti a prostřednictvím interních a externích expertů
Metodiky, návody a doporučení zaměřené na právní předpisy a souvislosti	OCŽKP v rámci své běžné činnosti a prostřednictvím externích expertů

5.4 Návrh specifikace činností analyticko-metodického pracoviště

(Oddělení pro celoživotní kariérové poradenství NÚV), příp. ve spolupráci s Oddělením pro rovné příležitosti ve vzdělávání, PPP a prevenci.

Monitoring a hodnocení

- informačních, vzdělávacích a metodických potřeb kariérových poradců
- existujících informačních zdrojů
- testovacích a diagnostických produktů
- vzdělávací nabídky

Řízení a koordinace

- rozvoje a správy komplexního systému pro volbu vzdělávání
- e-learningového vzdělávání
- dodávek dalších informačních vzdělávacích produktů vybraných k podpoře

Doporučování

- poradenským subjektům
  - vhodné informační zdroje
  - vhodné testovací a diagnostické produkty
  - vhodné vzdělávací programy
- MŠMT a Nadresortní radě (Národní poradenské fórum)
  - plán dalšího rozvoje komplexního systému pro volbu vzdělávání a jeho vazeb se systémy v gesci MPSV
  - plán dalšího rozvoje e-learningového vzdělávání
  - plán tvorby metodických prostředků

- existující informační zdroje a testovací a diagnostické produkty vhodné k zařazení do centrální podpory v rámci dodávek
- nabízené vzdělávací programy vhodné k zařazení do centrální podpory v rámci dodávek

Metodická činnost

- zpracování metodických materiálů pro kariérové poradce

Vlastní poskytování kariérového poradenství

- kariérové poradenství prostřednictvím Centra kariérového poradenství

Spolupráce

- při identifikaci informačních zdrojů, testovacích a diagnostických produktů a vzdělávacích programů vhodných k centrální podpoře
- při řízení dodávek zaměřených na propojení systémů resortů MŠMT a MPSV a na společná uživatelská rozhraní

5.5 Personální ukotvení pozic kariérových poradců

V rámci veřejné zakázky Národní soustava povolání II byly expertním týmem složeným ze zástupců širokého spektra poradenských subjektů zpracovány popisy povolání kariérového poradce i popisy jednotlivých pozic kariérových poradců. Karty s těmito popisy se staly součástí oficiální Národní soustavy spravované MPSV v souladu se zákonem o zaměstnanosti.

V návaznosti na popisy povolání a pozic kariérových poradců zpracovává uvedený expertní tým v rámci projektu Národní soustava kvalifikací 2 i kvalifikační a hodnotící standardy profesních kvalifikací pro jednotlivé vymezené pozice. Po jejich schválení MPSV a MŠMT se stanou součástí oficiální Národní soustavy kvalifikací a subjekty. Subjekty, které se pak budou chtít stát tzv. autorizovanými osobami (tj. mít oprávnění (autorizaci) pro realizaci zkoušek zájemců o získání osvědčení o některé z profesních kvalifikací kariérových poradců), budou moci o tuto autorizaci požádat, a pokud ji získají, budou moci začít probíhat zkoušky.

V návaznosti na tyto procesy by se měla uskutečnit následující opatření:

- Aplikace povolání a pozic z oblasti kariérového poradenství a jejich popisů do personálních systémů organizací řízených MŠMT a MPSV (resp. ÚP ČR) a do kariérových řádů v těchto resortech, včetně začlenění do příslušné legislativy.
- Informování subjektů, které by se mohly stát autorizovanými osobami pro profesní kvalifikace kariérových poradců, o této možnosti.
- Prosazení požadavku na osvědčení o profesní kvalifikaci kariérových poradců jako jedné z variant splnění kvalifikačních požadavků na pozice kariérových poradců.
- Začlenění požadavků kvalifikačních a hodnotících standardů profesních kvalifikací kariérových poradců do vzdělávací podpory kariérového poradenství.
- Začlenění požadavků kvalifikačních a hodnotících standardů profesních kvalifikací kariérových poradců do vysokoškolského počátečního vzdělávání připravujícího kariérové poradce. Z důvodu možnosti zařadit ve školách kariérové poradce mezi pedagogické pracovníky by bylo vhodné zařadit tuto přípravu, včetně přípravy pro výuku kompetencí pro kariérové rozhodování a svět práce, mj. i na pedagogických fakultách, jako jednu z aprobací.

Jestliže má být kariérové poradenství ve škole skutečně svébytným uceleným okruhem činností (viz kap. 4.2.1), je třeba činnosti kariérového poradenství ve škole řešit i formálním předpisem (nejlépe vyhláškou). Stávající snížení vyučovací povinnosti je totiž vázáno na pozici výchovného poradce, a pokud bude kariérové poradenství poskytovat jiný pedagog, sníženou vyučovací povinnost by neměl.

6. Scénáře budoucího rozvoje řízení a podpory kariérového poradenství

- A. Státní podpora koordinovaná, odpovídá navrhovanému modelu centrální podpory v této studii.
- B. Státní podpora nekoordinovaná, řešená především v rámci ad hoc vyhlášených projektů podporovaných z ESF zabývajících se vývojem existujících i nových nástrojů, jejichž obsah vychází většinou z iniciativy předkladatelů.
- C. Státní podpora nekoordinovaná, bez podpory z ESF, zaměřená jen na vývoj některých existujících nástrojů, nové nástroje nevznikají.
- D. Státní podpora nekoordinovaná, minimalistická, zaměřená jen na základní udržování existujících nástrojů, které se nevyvíjejí ani nevznikají nové.

Pokud se nepodaří realizovat scénář A, který by byl optimální, je třeba i v rámci scénářů B, C, D zajistit maximálně možné fungování složek ISKP – viz následující doporučení.

6.1 Scénář A

Státní podpora koordinovaná, odpovídá navrhovanému modelu centrální podpory popsanému v kapitole 5 této studie.

6.2 Scénář B

Státní podpora nekoordinovaná, řešená především v rámci ad hoc vyhlášených projektů podporovaných z ESF zabývajících se vývojem existujících i nových nástrojů, jejichž obsah vychází většinou z iniciativy předkladatelů.

Informační podpora

- Správa a aktualizace produktu ISA+ na www.infoabsolvent.cz, včetně udržování vazeb na Národní soustavu povolání. *V gesci MŠMT v rámci kmenové činnosti NÚV.*
- Správa a aktualizace Národní soustavy povolání. *V gesci MPSV.*
- Monitoring a hodnocení existujících informačních zdrojů a testovacích a diagnostických produktů a jejich doporučování poradenským subjektům. *V gesci MŠMT v rámci kmenové činnosti NÚV.*
- Inovace a rozvoj produktu ISA+ na www.infoabsolvent.cz v souladu s vývojem IT, zejména rozvojem uživatelských funkcí. *V gesci MŠMT v rámci vyhlášeného projektu.*
- Inovace a rozvoj produktu [ISTP.cz](http://www.istp.cz) v souladu s vývojem IT, zejména rozvojem uživatelských funkcí. *V gesci MPSV v rámci vyhlášeného projektu.*

- Tvorba komplexního produktu pro kariérové poradenství zahrnující vzdělávací nabídku počátečního i dalšího vzdělávání i svět práce, včetně společného rozcestníku a všech relevantních vazeb – v gesci MŠMT v rámci vyhlášeného projektu.

Vzdělávací podpora

- Průběžná aktualizace vzdělávacích modulů programu eKariéra. *V gesci MŠMT v rámci kmenové činnosti NÚV.*
- Monitoring vzdělávacích potřeb a kvalifikačních požadavků na jednotlivé kategorie poradenských pracovníků. *V gesci MŠMT i MPSV, bez vzájemné koordinace, v rámci vyhlášených projektů.*
- Realizace kurzů pro poradenské pracovníky. *V gesci MŠMT i MPSV, bez vzájemné koordinace, v rámci vyhlášených projektů.*

Metodická podpora

- Metodická podpora zaměřená na poradenství a další péči pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. *V gesci MŠMT v rámci kmenové činnosti NÚV.*
- Tvorba metodických doporučení pro práci s nástroji pro psychologickou a speciálně pedagogickou diagnostiku. *V gesci MŠMT v rámci kmenové činnosti NÚV.*

Podpora vzdělávání pro kariérové rozhodování a svět práce

- Tvorba metodiky a pomůcek pro vzdělávání tématu Člověk a svět práce (pracovní listy pro žáky, scénáře her a modelových situací, video nahrávky aj.). *V gesci MŠMT v rámci vyhlášeného projektu.*

Koordinační aktivity

- Vzájemná informovanost mezi centrálními institucemi zabývajícími se kariérovým poradenstvím (NPF, MŠMT, MPSV, GRŮ ÚP ČR, NÚV aj.).
- Koordinace při navrhování témat projektů.

6.3 Scénář C

Státní podpora nekoordinovaná, bez podpory z ESF, zaměřená jen na vývoj některých existujících nástrojů, nové nástroje nevznikají.

Informační podpora

- Správa a aktualizace produktu ISA+ na www.infoabsolvent.cz, včetně udržování vazeb na Národní soustavu povolání. *V gesci MŠMT v rámci kmenové činnosti NÚV.*
- Správa a aktualizace Národní soustavy povolání. *V gesci MPSV.*
- Monitoring a hodnocení existujících informačních zdrojů a testovacích a diagnostických produktů a jejich doporučování poradenským subjektům. *V gesci MŠMT v rámci kmenové činnosti NÚV.*

- Dílčí inovace produktu ISA+ na www.infoabsolvent.cz v souladu s vývojem IT, zejména rozvojem vybraných uživatelských funkcí. *V gesci MŠMT v rámci dílčích podpůrných aktivit (NÚV).*
- Dílčí inovace produktu ISTP.cz v souladu s vývojem IT, zejména rozvojem vybraných uživatelských funkcí. *V gesci MPSV v rámci dílčích podpůrných aktivit.*

Vzdělávací podpora

- Průběžná aktualizace vzdělávacích modulů programu eKariéra. *V gesci MŠMT v rámci kmenové činnosti NÚV.*
- Monitoring vzdělávacích potřeb poradenských pracovníků. *V gesci MŠMT i MPSV, bez vzájemné koordinace, v rámci kmenové činnosti a dílčích podpůrných aktivit.*
- Realizace vybraných kurzů pro poradenské pracovníky. *V gesci MŠMT i MPSV, bez vzájemné koordinace, v rámci dílčích podpůrných aktivit.*

Metodická podpora

- Metodická podpora zaměřená na poradenství a další péči pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. *V gesci MŠMT v rámci kmenové činnosti NÚV.*
- Tvorba metodických doporučení pro práci s nástroji pro psychologickou a speciálně pedagogickou diagnostiku. *V gesci MŠMT v rámci kmenové činnosti NÚV.*

Podpora vzdělávání pro kariérové rozhodování a svět práce

- Tvorba metodiky a pracovních listů pro vzdělávání tématu Člověk a svět práce. *V gesci MŠMT v rámci kmenové činnosti a dílčích podpůrných aktivit.*

Koordinační aktivity

- Vzájemná informovanost mezi centrálními institucemi zabývajícími se kariérovým poradenstvím (NPF, MŠMT, MPSV, GR ÚP ČR, NÚV aj.).

6.4 Scénář D

Státní podpora nekoordinovaná, minimalistická, zaměřená jen na základní udržování existujících nástrojů, které se nevyvíjejí ani nevznikají nové.

Informační podpora

- Správa a aktualizace produktu ISA+ na www.infoabsolvent.cz, včetně udržování vazeb na Národní soustavu povolání. *V gesci MŠMT v rámci kmenové činnosti NÚV.*
- Správa a aktualizace Národní soustavy povolání. *V gesci MPSV.*
- Monitoring a hodnocení existujících informačních zdrojů a testovacích a diagnostických produktů a jejich doporučování poradenským subjektům. *V gesci MŠMT v rámci kmenové činnosti NÚV.*

Vzdělávací podpora

- Průběžná aktualizace vzdělávacích modulů programu eKariéra. *V gesci MŠMT v rámci kmenové činnosti NÚV.*

Metodická podpora

- Metodická podpora zaměřená na poradenství a další péči pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. *V gesci MŠMT v rámci kmenové činnosti NÚV.*
- Tvorba metodických doporučení pro práci s nástroji pro psychologickou a speciálně pedagogickou diagnostiku. *V gesci MŠMT v rámci kmenové činnosti NÚV.*

Podpora vzdělávání pro kariérové rozhodování a svět práce

- Zpracování metodiky pro vzdělávání tématu Člověk a svět práce (pracovní listy pro žáky, metodické návody pro učitele, video nahrávky aj.). *V gesci MŠMT v rámci kmenové činnosti NÚV.*

Koordinační aktivity

- Vzájemná informovanost mezi centrálními institucemi zabývajícími se kariérovým poradenstvím (NPF, MŠMT, MPSV, GŘ ÚP ČR, NÚV aj.).
- Řešení duplicit a deficitů v činnostech centrální podpory, která vesměs probíhá v rámci kmenové činnosti institucí, čili lze poměrně snadno mít přehled o jednotlivých aktivitách centrální podpory a řešit tyto duplicity a deficity.

7. Závěry – „Desatero“ IS kariérového poradenství

Předložený materiál navrhuje koncepci Integrovaného systému kariérového poradenství pro vymezené cílové skupiny v neširším pojetí, jak z hlediska obsahového, tak z hlediska institucionálního.

Vlastnímu návrhu předcházela vstupní studie mapující významné dokumenty ke kariérovému poradenství v uplynulých deseti letech a analýza současného stavu kariérového poradenství vycházející z těchto materiálů a ze šetření potřeb mezi klienty (žáci základních a středních škol) a poradci (výchovní poradci v základních a středních školách a poradci v Úřadu práce).

Tato analýza byla důležitým zdrojem pro předkládaný návrh, spolu s dlouhodobou prací fokusní skupiny složené ze zástupců celého spektra poradenských institucí i státní správy. Kromě toho proběhl k návrhu speciální workshop, opět za účasti řady poradců, pracovníků státní správy a dalších odborníků z oblasti kariérového poradenství. Návrh byl diskutován i na řadě dalších jednání, včetně např. jednání Národního poradenského fóra.

Návrh tak zohledňuje pohledy, názory a přístupy z různých oblastí kariérového poradenství i decizní sféry. To neznamená, že se se všemi ve všech aspektech absolutně ztotožňuje, protože se tyto pohledy, názory a přístupy někdy od sebe liší. Předkládaný návrh lze ale určitě považovat za maximální možný konsenzus všech těchto pohledů, názorů a přístupů.

Návrh je pojatý jako návrh optimálního stavu. Protože optimálního stavu nemusí být vždy dosaženo, jsou zde jako alternativy představeny i další možné scénáře. Snahou u každého z nich bylo navrhnout nejdůležitější minimum, na které by měla být soustředěna pozornost, aby i za nikoliv optimálního stavu mohlo kariérové poradenství fungovat, jak nejlépe to bude možné.

Desatero IS kariérového poradenství

Hlavní myšlenky a principy Návrhu koncepce ISKP je možné shrnout do deseti základních bodů.

1) Klient (žák) hledá, objevuje, rozhoduje se

Kariérové poradenství má směřovat k tomu, aby se klient (žák) rozhodl sám. Jeho cílem by nemělo být jen doporučování profesních a vzdělávacích možností, ale především vedení klienta při vlastním objevování a hodnocení těchto možností.

2) Škola by měla hrát v kariérovém poradenství pro mládež hlavní roli

Ze všech poradenských subjektů je škola žákovi nejbližší. Proto by měla představovat první linii kariérového poradenství, kterou může využít každý žák. Všechny další poradenské subjekty by svými službami měly na poradenství ve škole navazovat.

3) Kariérové poradenství ve škole by mělo být provázáno se vzděláváním

Předmětem vzdělávání by mělo být zejména:

- motivace k přemýšlení o otázkách svého budoucího života;
- sebepoznávání;
- orientace ve světě práce;
- vyhledávání informací, jejich hodnocení a aplikace v návaznosti na vlastní představy, priority, zájmy, předpoklady i hranice možností.

4) Kariérové poradenství ve škole by mělo být svébytným uceleným okruhem činností odlišeným od výchovného poradenství

- Kariérové poradenství se svým obsahem od výchovného poradenství významně liší.
- Kariérové poradenství nemůže provádět jen výchovný poradce, ale tým pedagogů (propojení poradenství se vzděláváním, role třídního učitele i dalších pedagogů).
- Nezávislost kariérového poradenství je třeba řešit i formálním předpisem (např. vyhláškou), protože stávající snížení vyučovací povinnosti je vázáno na pozici výchovného poradce.
- Pokud bude kariérové poradenství poskytovat jiný pedagog, sníženou vyučovací povinnost by neměl.

5) Kariérové poradenství ve škole by mělo mít svého hlavního koordinátora

Náplní jeho práce by mělo být především:

- metodická a informační podpora učitelů při realizaci tématu Člověk a svět práce, včetně zařazování do vyučovacích předmětů;
- metodická a informační podpora třídních učitelů v otázkách volby studia;
- komunikace s jinými poradenskými subjekty – využívání jejich služeb;
- zajišťování skupinových návštěv IPS ÚP ČR a exkurzí ve firmách;
- komunikace s rodiči, poradenství pro rodiče;
- zajišťování propagace služeb kariérového poradenství ve škole.

6) Kariérové poradenství ve škole by mělo směřovat i k rodičům

- Kariérové poradenství by mělo být k dispozici rodičům řešícím problémy dalšího studia dětí, pomáhat jim v postupech při hledání vhodné vzdělávací dráhy, v postupech motivování dětí k volbě povolání a při hledání vhodných informačních zdrojů.

7) Kariérové poradenství v IPS Úřadu práce je nezastupitelné

- Poradenství by mělo zohledňovat možnosti profesního uplatnění.
- Role IPS ÚP ČR by neměla utrpět zužováním agendy Úřadu práce ČR.
- Osvědčenou formou je skupinové poradenství pro každou třídu nejméně jedenkrát, nejlépe v průběhu osmého ročníku.
- V devátém ročníku návštěvy IPS ÚP ČR jednotlivými žáky, skupinkami, žáky s rodiči s cílem vyhledávat konkrétní informace.
- Při návštěvě IPS ÚP ČR by žák už měl mít základní orientaci v cílech a souvislostech volby profesní a vzdělávací orientace.

8) Pro zájemce by měly být k dispozici psychologické služby

- Psychodiagnostika studijních a profesních předpokladů
- Poradenství pro žáky se specifickými poruchami učení

9) Síť služeb kariérového poradenství by měla klientovi umožnit nekomplikovaný průchod

- Využívání služeb klientem v souladu s jeho potřebami a s potenciálem jednotlivých subjektů.
- Žádný poradce by neměl odmítnout klienta. Pokud mu sám nemůže poskytnout potřebnou podporu, měl by mu dát informaci, který subjekt mu tuto podporu poskytnout může.
- Nutná součinnost jednotlivých poradenských subjektů vyžadující jak vzájemnou informovanost o jejich službách, tak přímou kooperaci poradců z různých subjektů.

10) Kariérové poradenství potřebuje systematickou centrální podporu

Podpora by měla mít tři základní složky:

- Podpora informační
  - nejlépe soustředěná do jednoho komplexního systému (Infoabsolvent)
  - doplněná o monitoring, hodnocení a doporučování dalších produktů
- Podpora vzdělávací
  - e-learning pro základní know-how v jednotlivých tématech
  - kurzy zaměřené na poradenské dovednosti, komunikaci, specifika klientů
  - vysokoškolské vzdělávání pro kariérové poradce
- Podpora metodická
  - pro práci s konkrétními produkty (informační, diagnostické)
  - pro vzdělávání kompetencí pro kariérové rozhodování
  - pro specifika skupin klientů aj.

Součástí centrální podpory by také měla být propagace kariérového poradenství, prosazování do priorit.

Důležitá je nadřesortní koordinace centrální podpory, její společné zastřešení MŠMT a MPSV (resp. GR ÚP ČR).

Seznam používaných zkratk

AIA	A kademická i nformační a gentura
AMP	A nalyticko- m etodické p racoviště
CKP	C entrum k ariérového p oradenství NÚV
DAT	D atabase A dvanced T raining (Veřejná databáze kurzů dalšího vzdělávání)
EURES	E uropean E mloyment S ervices (Veřejný systém propojující služby zaměstnanosti členských zemí EU)
ICM	I nformační c entra pro m ládež
IPS ÚP ČR	I nformační a p oradenské s tředisko Úřadu práce České republiky
IS	I ntegrovaný s ystém
ISA+	I nformační s ystém o uplatnění absolventů škol na trhu práce
ISKP	I ntegrovaný s ystém k ariérového p oradenství
ISTP	I ntegrovaný s ystém t ypových p ozic
IT	I nformační t echnologie
KP	K ariérové p oradenství
MPSV	M inisterstvo p ráce a s ociálních v ěcí
MŠMT	M inisterstvo š kolství, m ládeže a t ělovýchovy
NAEP	N árodní a gentura pro e vropské v zdělávací p rogramy
NNO	N estátní n eziskové o rganizace
NPF	N árodní p oradenské f órum
NSK	N árodní s oustava k valifikací
NSP	N árodní s oustava p ovolání
NÚV	N árodní ú stav pro v zdělávání, š kolské p oradenské z ařízení a z ařízení pro vzdělávání pedagogických pracovníků
OCŽKP	O ddělení c eloživotního k ariérového p oradenství NÚV
PPP	P edagogicko- p sychologická p oradna
SŠ	S třední š koly
ŠP	Š kolní p sycholog
ÚP ČR	Úřad práce České republiky
VOŠ	V yšší o dborné š koly
VŠ	V ysoké š koly
ZŠ	Z ákladní š koly

Informační systém o uplatnění absolventů škol na trhu práce

Vítáme Vás v informačním systému ISA+, který Vám nabízí pomoc při hledání vzdělávací a profesní dráhy. Najdete zde všechny školy a obory vzdělávání, informace k přechodu na trh práce i do dalšího vzdělávání. Při výběru povolání Vám pomůže i Profi test nebo prezentace pracovních činností. Velkým přínosem je ISA+ pro žáky se zdravotním postižením i pro ty, kteří mají studijní problémy.

KAM NA ŠKOLU obory, školy a profese

[Výběr podle oboru](#)
[Výběr podle školy](#)
[Výběr podle povolání](#)
[Výběr podle videa](#)
[Výběr podle obrázků](#)
[Profitest](#)

ABSOLVENTI ŠKOL A TRH PRÁCE

[Vzdělávání a volba oboru](#)
[Uplatnění vzdělání](#)
[Požadavky zaměstnavatelů](#)
[Nezaměstnanost](#)
[Zaměstnanost](#)
[Publikace](#)

BEZ BARIÉR až na trh práce

[Volba školy pro žáky se ZP](#)
[Absolventi se ZP a trh práce](#)
[Předčasné odchody ze vzdělávání](#)
[Statistické přehledy](#)

JAK NA TO rady a doporučení

[Jsem na základce](#)
[Jsem na střední](#)
[Jsem už dospělý](#)
[Jsem poradce](#)

Výrazně inovovaný informační systém ISA+ pomáhá **žákům základních škol** při volbě oboru vzdělání a výběru střední školy, **žákům středních škol** při rozhodování o pokračování ve vzdělávání a při přechodu na trh práce, **výchovným-kariérovým poradcům a učitelům** při poskytování kariérového poradenství a výuce témat Úvodu do světa práce, **managementu škol** při úpravách vlastní vzdělávací nabídky a tvorbě školních vzdělávacích programů.

NEJVÝRAZNĚJŠÍ NOVINKY:

- možnost **výběru oborů i školních vzdělávacích programů (ŠVP)**,
- **nové videoukázky** – představují práci v technických profesích i přípravu na ně,
- **profitest** – pomůže žákům základních škol při výběru oblasti vzdělávání,
- **výběr podle obrázků** – poskytuje snadnější orientaci ve vzdělávací nabídce SŠ,
- **bez bariér až na trh práce** – nová sekce věnovaná problematice žáků se zdravotním postižením a tématu předčasných odchodů ze vzdělávání,
- **jak na to – rady a doporučení** – různé užitečné informace pro uživatele systému,
- **syntetické stránky** – obsahují soubor informací ke každé skupině oborů,
- **filtry vzdělávací nabídky** – podle zdravotního postižení, vzdálenosti od bydliště, formy studia, zřizovatele, ŠVP,
- **fulltextové vyhledávání** – najde na ISA+ odkazy související se zadaným výrazem.

O inovaci a obsah systému ISA+ se stará Národní ústav pro vzdělávání v rámci projektu MŠMT **Kariérové poradenství v podmínkách kurikulární reformy (VIP Kariéra II – KP)**, který je financován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.